

Budapest

T. p.

T.

Magyar Nemzeti Múzeum

li Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszád, 1932. évi október hó 7

Péntek

XIII. évfolyam

238. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Kinevezések, áthelyezések a Duna-bánság pénzügyi és közoktatási karában

Beogradból jelenti az Avala, hogy a pénzügyminiszter Angyalkovics Miodrag adófelügyelőt Topoláról Noviszádra, Milovanovics Milutin adófelügyelőt Vukovarról Szomborba, Celjuskij Martin adófelügyelőt Odzsa-
ciról Apatinba áthelyezte.

A közoktatási miniszter Popovics Jo-

van tanárt Bosziligradról áthelyezte Odzsa-cira, Macea Adam Józsefet a beeskereki leány polgáriiskolához igazgatóvá nevezte ki, Dimitrovics M. Anka tanítónőt Makarskaról Molra, Liska József tanítót Jasatomicsaról a beeskereki vegyes polgáriiskolához áthelyezte.

Ujabb véres politikai verekedések Berlinben

A verekedések során több súlyos sérülés történt

Berlinből jelenti: A német főváros utcáin az elmúlt éjszaka és hajnalban ismét kiújultak a politikai harcok, a Hitler párt a német nemzetiek és a kommunisták között. A Deutschhof nagytermében a német nemzeti párt gyűlést tartott, melyet a Hitler párt százötven rohamistája megzavart. A rendőrség közbelépett,

vad verekedés támadt, melynek során számtalan sebesülés történt.

A verekedés az utcán folytatódott, végül is a rendőrség gumibotokkal nagy nehe-

zen szétverte a tüntetőket. A nemzeti szocialisták egy diákot késszurással életveszélyesen megsebesítettek.

Egyidejűleg a kommunisták is akcióba léptek és Berlin több pontján egyidőben tervszerű támadásokat intéztek a nemzeti szocialisták ellen. Ezeknél a harcoknál is sokan megsebesültek a kommunisták, a nemzeti szocialisták és a rendőrség soraiból.

A het birodalmi kormány szigorú rendszabályokat tervez, hogy a további vérengzéseket megakadályozza.

Katasztrófális felhőszakadás Szarajevó környékén

Négy halálos áldozata van a viharnak

Beogradból jelenti: Kedden éjjel tizenegy órakor katasztrófális felhőszakadás zúdult alá az orszdi járásban levő Szlatina faluca. A felhőszakadás következtében számos ház összedőlt. Az egyik házban két felnőtt és két gyermeket eltemettek a romok.

Mind a négyen meghaltak. A felhőszakadás az állatállományban is tetemes kárt okozott. A nagy vízömlések a vasúti töltést is alámosták úgy, hogy a szarajevó-uzsicei vonalon megszakadt az összeköttetés.

A minisztertanács ülése

Beogradból jelenti: A kormány tegnap délután 12 és 2 óra között minisztertanácsot tartott, amelyen dr. Szrkics Milán miniszterelnök elnökölt.

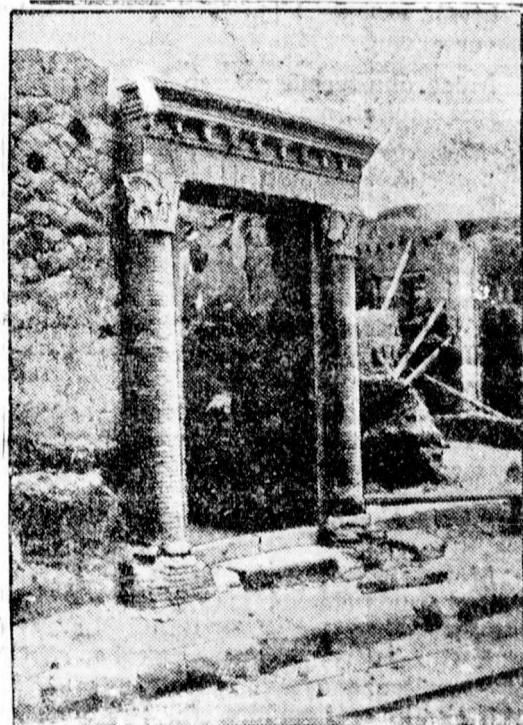
A bécsi rendőrség letartóztatta a budapesti dollárcsempészes egyik gyanúsítottját

Bécsből jelenti: A budapesti rendőrség rádióközlésére a bécsi rendőrség őrizetbevette Szekulesz Józsefet, akit azzal gyanúsítanak, hogy ő vitte el Bauer Máriától a mintegy háromezer pengő értékű valutát tartalmazó bőröndöt. Az ügyben egyébként nyírályval folyik a vizsgálata és valószínű, hogy rövidesen teljesen tisztázódik a nagyszabású valutacsempészes ügye.

Október 15-én nyílik meg a szombori közigazgatási tanfolyam

Szomborból jelenti: A közigazgatási iskola igazgatója Konyovics Nikola, aki egyúttal a pénzügytant is előadja. Dr. Masirevics Branko a büntetőjogot, Longinovics Ilija a magánjogot, Seszics Milan a közigazgatást, Cvetkovics Alexander a rendőri közigazgatást, Petrovics Milivoj egészségügytant és szociálpolitikát, Tomics György pedig a községi igazgatást fogja előadni.

A közigazgatási iskolának két szemeszterre lesz és az év végén jegyzőképesítő vizsgát tesznek a hallgatók. Ekvözben a tanulók több kirándulást tesznek a szomszédos községekbe. Előadásokat délelőtt és délután is tartanak. Tankönyvek nincsenek, a hallgatók jegyzetektől készülnék. A közigazgatási iskola tanulói a Stefaneumban laknak, ahol havi ezer dinárt fizetnek.

A herculanumi ásatások legújabb szenzációja. Krisztus után 70-ből származik ez a gyönyörű kapubejáró, melyet a napokban hoztak felszínre.

A diplomáciai kar tagjai tegnap tisztelegtek az új magyar külügyminiszternél

Nyilatkoznak az új magyar kormány miniszterei - Fantasztikus terv a munkanélküliség megszüntetésére

Budapestről jelentik: A magyar fővárosban akreditált külföldi diplomaták tegnap délután tisztelegtek Puky Endrénél, az újonnan kinevezett magyar külügyminiszternél.

Az új kormány miniszterei egyébként tegnap nyilatkoztak a lapokban munkaprogramjukról. Imrédy pénzügyminiszter ki jelentette, hogy fő célja

a költségvetés egyensúlyának helyreállítás.

A pénzügyi problémákat nem lehet tisztán adminisztratív irányítani, hanem csak a gazdasági szempontok figyelembevételével.

Pénzügyi körökben arról beszélnek, hogy a Nemzeti Bank a legrövidebb időn belül 5 százalékról 4.5 százalékra csökkentti a leszámítolási kamatlábát.

Kállay földművelési miniszter kijelentette, hogy a legrövidebb időn belül rendezni a tejkérdést, a fogyasztási ár csökkentésével. A vetőmag akciót már is folya-

matba tette. A borfogyasztás adóját január 1-től a felére csökkenté.

Marton Béla képviselő kissé fantasztikus hangzó tervezetet dolgozott ki arról, miként lehetne máról holnapra megszüntetni a munkanélküliséget és mindenkit kenyérhez juttatni. A terv szerint minden férfi bizonyos korhatárok között

az állam javára 240 napos munkaszolgáltatás díjtalan teljesítésére köteleznék magát.

A munkaszolgáltatás idejére ellátást, ruhát és munkaeszközöket kapnának, váltásdíj ellenében mindenki megváltja a munkaszolgáltatást. Családfenntartók, volt katonák mentesülnének a kötelező állami szolgálat alól. A munkásosztályok tagjai betegség esetén, az állami alkalmazottakat megillető elbánásban részesülnének. A munkára kötelezettek nem lehetnek tagjai semmilyen szervezetnek.

—o—

Kitűnő műsorral szerepel hétfőn Vrbászon Szénássy Karcsi

Vrbász és környéke óriási érdeklődés el várja a világhírű művész hangversenyét

Szénássy Karcsi hegedűművész vrbászi hangversenyének híre hatalmas érdeklődést váltott ki Vrbász és környéke zenekedvelő közönségében. A fiatal hegedűművész méltóan kívánja meghálálni a vrbászi zenekedvelő társadalom áldozatkészségét és

kiváló műsorral lép fel a vrbászi hangversenyen.

Műsorába természetesen felvette azokat a zeneszámokat, melyek szinte páratlan teh-

nikájú előadásban Bécsben ámulatba ejtették a világ legjobb muzsikusaival és zeneszerzőit. A műsoron szerepelnek azok a szerzemények is, melyek valósággal extázisba hozták a szombori és a szuboticei hangverseny közönségét.

Szénássy Karcsit vrbászi hangversenyén is dr. Dickmann Ferenc, a kiváló zongoraművész kíséri, akinek játéka külön élményt jelent a zenekedvelőknek.

Semmitőszéki tárgyalások

Ellített gyújtogató

A belacrkvai törvényszék 1931. augusztus 29-én hat hónapi elzárásra és hatszáz dinár pénzbüntetésre ítélte Bolesznikov Koszta pavlicai lakost, mert 1930. október 20-án felgyújtotta házát. A semmitőszék tegnap megerősítette az elsőfoku ítéletet.

A bankot akarták becsapni

Molnár Piroska és Balog András, banatszki aranyelováci lakosok a novakanzsai Szrpszka Banknál Buják Laura és Buják Géza néven mutatkoztak be, sőt hamis személyazonosságú igazolványt is felmutattak, hogy ilymódon tízezer dinár hitelhez jussanak. A bankigazgató azonban gyanút fogott és nem folyósította a hitelt. A kikindai törvényszék a csalási kísérlet tetteseit egyenként két hónapi fogházra és

nyolcszáz dinár pénzbüntetésre ítélte, amit tegnap a semmitőszék is jóváhagyott.

Jogerős a szentai kerítő büntetése

A szuboticei törvényszék a múlt év augusztus 26-án Koncz Verona szentai asszonyt és Horvát György szentai mészáros leánykerítés miatt egyenként egy évi börtönre ítélte. A noviszádi semmitőszék tegnap az egy év börtönbüntetést, egy év fogházbüntetésre változtatta át.

Ellített topolai vásári tolvajok

A noviszádi törvényszék Vadász Teréz topolai asszonyt öt hónapi fogházra, Holik Rezső topolai asszonyt pedig egy évi börtönre ítélte, mert 1930. június 1-én a csurugi vásáron különböző tárgyakat loptak a vásári árusoktól néhány ezer dinár értékben. A semmitőszék tegnap jóváhagyta az elsőfoku ítéletet.

SZELVENY A TIPPBAJNOKSÁGHOZ

1932 október 9-ére:

Prága: Jugoszlávia—Csehszlovákia

Noviszád: Rádnicski—Postás AK

Szubotica: FAKO—SzAND

Szubotica: Sport—SzMTC

Szenta: SzAK—Vrbászi S C

Apatin: Tri Zvezde—Odzsaci SC

Pancevo: Banat—PSK

Beeskerek: Obilics Jedinstvo

Beeskerek: Rádnicski—Schwaebische

Kikinda: Zsak—Szloga

A pályázó pontos címe:

Baj van a cigánykirály reformjaival

Az amerikai cigányok az Új Világ hóhortjainak megfelelően legutóbb királyt választottak Steve Stanley személyében. A füstösök új királya nemrég fejezte be tanulmányait az egyik amerikai egyetemen és ezzel óriási tekintélyre és egyben koronára tett szert fajrokonai szemében. Tudományos ságának íre és királyi voltának dicsősége hamar bejárta az egész amerikai földrészt, mindenütt méltánylásra talált, ami abban is megnyilatkozott, hogy Newyork állam után Mexikó és Brazília cigányai is királyukká választották. Eddig rendben van a dolog, de kérdéses, hogy meddig lelkesednek még az amerikai cigányok az újdonsült királyukért? A fiatal uralkodó ugyanis olyan újításokat tervez, amelyek nincsenek a cigányok inyére. Elsősorban meg akarja szüntetni azt a szerinte méltatlan szokást, hogy a cigány-ilkak menyasszonyukat valóságos árverésen szerzik meg. Sőt még tovább megy és azt kívánja, hogy a cigányok mondjanak le a jóslásról és a lócsiszárságról. Ez már kicsit sok. Hogy ne lehessen kupekedni? E reformok hallatára az öregebb cigányok meglehetősen sötétnek látják I. Steve királyságának jövőjét, mert ha nem enged, fiatal lelkesedése könnyen kudarcot vallhat népének hagyományos szokásain.

I. Steve egyébként egyeduralkodó és parancsait eddig szó nélkül teljesítették alátvalói. Newyork közelében újonnan épült vilája egyik nagyobb termében trónszékét is állított fel és onnan itélkezik a dádék és mórék, elevenek és holtak felett. Aranyos koronája is van, sőt jogára is és egyik-másik vitás ügy elintézése során bizony előfordult már, hogy a jogarral osztott igazságot az illető jajgató delikvens hátrára.

Halottnak hitték pedig csak holtrészeg volt

Szerdán este fél kilenc órakor jelentették a rendőrségnek, hogy a Kamenici uca 50. számú ház előtt a járdán egy halott ember fekszik. A rendőrség utasítására a mentőautó, valamint dr. Cseremov György tisztiorvos azonnal kivonultak a Kamenici ucaába. A járdán fekvő férfi tényleg nem adott életjelet magáról, dr. Cseremov György azonban hamarosan megállapította, hogy az ismeretlen nem halott, hanem holtrészeg. Beszállították a rendőrségre, ahol kialudta mómorát és azt mondta, hogy Hramovics Todor petrogradi születésű orosz emigráns sal azonos.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ismertette kormánya programját az egységes párt értekezletén

Békés politika kifelé, egységes nemzeti építő munka a határokon belül

Budapestről jelentik: Gömbös Gyula miniszterelnök az egységes párt szerda esti értekezletén részletesen ismertette kormánya munkaprogramját. A párt egyleti helyiségei teljesen megteltek, a képviselők nagy lelkesedéssel üdvözölték az új miniszterelnököt és kormányát.

Az üdvözlésekre válaszolva Gömbös Gyula kijelentette, hogy a magyar közvéleményt át kell alakítani, hogy alkalmassá váljék a nagy nemzeti feladatok megoldására. Békét hirdetve kezdi a beszédét.

Békét hirdet a különböző felekezetek felé, mert meggyőződése, hogy minél inkább vallásos életet él valaki, annál jobban használhatja a nemzetét.

Szoros együttműködést hirdet és jóindulatu megértést a nemzetiségeknek is.

A világpolitikai helyzetről beszélve a miniszterelnök kijelentette, hogy világpolitikai kaoszban élünk, aminek mellékhatása a világnézeti kaosz. A polgári társadalommal szemben az utóbbi időben kialakult a bolszevizmus frontja, amely különösen a munkás és a munkaadó viszony rendezetlenségéből keletkezett és célja, hogy osztályharc révén a haza, az Isten és a vallás megsemmisítésével új világot teremtsen.

Ez a harc elintézetlen, de

a polgári társadalomnak meg kell nyernie abban a pillanatban, amint megérti a munkásproblémákat.

Mert munkásprobléma van és ezért foglalkozni kell vele. A munkásproblémát eddig többékevésbé kiközösítették a nemzet életéből.

— Olyan atmoszférát igyekszünk teremteni — mondotta Gömbös — hogy minden komoly magyar munkás visszajöhessen hozzánk és velünk együtt dolgozzék.

Egy nyolcmillió ember nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy kiskirályok legyenek az egyik oldalon, a másik oldalon pedig a társadalmi osztályokat gyűlölködő szemmel néző munkások.

Gömbös ezután méltatta gróf Bethlen István tízéves miniszterelnökségének eredményeit és kijelentette, hogy a történelem igazolni fogja Bethlen nagy érdemeit. Éppen ezért a külpolitikában követni kívánja Bethlen gróf irányelveit, mert ha valahol állandó irányra van szükség, úgy a külpolitika terén van elsősorban. Magyarországnak annál nagyobb lesz a súlya kifelé, minél erősebb befelé. Harmoniát hirdet tehát belpolitikai téren.

A kritikától nem fél. A jóindulatu kritikát elfogadja, de hibáztatja az olyat, amely a külföldön árt a nemzetnek. Aki gyalázkodik, az ne csináljon politikát, hanem menjen el Mefisztonak valahová. A tekintély elvének teljes helyreállítását kívánja. El tud és el is fog járni azok ellen, akik az ő, vagy kormánya tekintélyét sárba akarják rántani.

Csak az a politika helyes, amely az egész nemzetet szolgálja.

Gazdasági téren helyes a takarékoskodás, de nem olyan túlzott mértékben, hogy megakadályozza a gazdasági élet vérkeringését. Nagy koncepciója terveket most nem lehet

megvalósítani, de megállni sem szabad, mert aki megáll, az soha nem jut tovább.

A szomszédos államokkal a viszony az utóbbi időben javult, továbbra is előmozdítani kívánja ezt a javulást.

Szociális téren a vezér elv az, hogy Magyarországnak élelmiszerben feleslegei vannak, nem szabad tehát megengedni, hogy éhezni ember legyen az országban. Munka-segély nincs, csak munka ellenében történik

a támogatás. Az inségesek érdekében áldozatokat kell hozni és szükséges, hogy az egész társadalom kivegye a részét az áldozatokból.

Az inflációtól a kormány feltétlenül tartózkodni fog, az általános moratorium veszélyt jelentene az országra.

Sürgős feladatok: a vasuti díjtételek revíziója, a föld gazdaságos kihasználása és elosztása, a rokkantak, hadiözvegyek és árva-ügyének törvényes rendezése.

A miniszterelnök beszédét nagy lelkesedéssel fogadták, majd pártvacsora volt. A pohárköszöntőkre adott válaszában a miniszterelnök hangoztatta, hogy a különböző társadalmi osztályok harmonikus együttműködésére van szükség, a magyar kiszgazda éppenolyan történelmi osztály, mint a magyar főúr. Végezetül Gömbös Gyula kijelentette, hogy jelszavai: bátorság, bölcsesség, becsület.

A magyar képviselőház kedden ülést tart. Gömbös Gyula másfélórás beszédben ismerteti részletes programját, majd az egyes pártok szónokai fejtik ki álláspontjukat a kormány munkatervével kapcsolatosan. A felsőház esütörtökön ül össze.

Eredeti felvételek a görögországi katasztrófális földrengés színhelyéről

Hirt adott lapunk a napokig tartó görögországi földrengésről, mely a legnagyobb pusztító erővel Khalkidike félsziget Jerissos városa és környékén hatott, ahol mintegy 200 halott, 900 sebesült és 5000 hajléktalan áldozatot követelt a lakosság köréből.

Felső képünk Jerissos város templomának romjairól készült, amelyet a földrengés teljesen romhalmazzá változtatott.

Alsó képünk a hajléktalanná vált lakosság szomorú helyzetét tárja elénk.

Betörők a fűszerüzletben

Tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörték Lerch Adolf Vojvoda Bojovics uca 14. számú házában levő vegyeskereskedésébe. Lerch azonban nem tartott éjjelen át pénzt

az üzletében és így a betörők csak különböző okmányokat és árut vittek magukkal. A rendőrség tegnap reggel, a betörés felfedezése után azonnal kiszállt a helyszínre és megindította a nyomozást.

Nikolics Milán dunai bán kinevezte Beeskerek város új képviselőtestületét

Három magyar tagja van a városi képviselőtestületnek

Beeskerekről jelentik: A belügyminiszterium előzetes véleményének meghallgatása után, Nikolics Milán dunai bán kinevezte Beeskerek város új képviselőtestületét, amelynek tagjai a következők:

Kovács István pápai prélat, apátplébános, Marton Andor bankigazgató, Dániel Adám moztulajdonos, dr. Miljkovic Jovan dr. Niedermann Mór főrabbi, Nikolics Nikola Bata, dr. Kamenkovic Zoran, dr. Peťerov Vlada, Beslic Nikola, dr. Matic Misa, Terzin Zsivojin, Bogojevics Iván, Ma-

tics Gyoka, Petrovics Milovan, Pin Paja, dr. Krisztics Dimitrije, dr. Gavrilja Emil, Rakics Lazar, Marinkov Voja, Bakalov Vojin, Szavin Száva, Gyukics Veszelin, ifj. Turinszki Gyurica, Sztefanovics Aca, Retyin Ljuba, Radovancev Isza, Glang József, Kosztics Petar, dr. Hassling Miklós és Weiterschau János személyében.

Az új képviselőtestületi tagokat kinevezésükről szerdán délelőtt értesítették. Az alakuló közgyűlés előreláthatólag még e hónap folyamán összeül.

Engedjenek haza

- mondta a szrpszkacrnjai apagyilkos a beeskereki vizsgálóbírónak

Sztajin Vlada azzal védekezik, hogy apja támadt rá

Brankovics Sztevan, beeskereki vizsgálóbíró szerdán délután hallgatta ki az apagyilkos Sztajin Vladát. A kihallgatás során Sztajin, aki elmebajos volt, igen értelmesen viselkedett, egyáltalán nem látszott rajta, hogy elmebajos lenne. Kitérő emlékező tehetsége van és a felteit kérdésekre határozottan és értelmesen felelt. Vallomásában azt mondja, hogy hat hétig ápolták mint elmebetegét a beogradi elmeógyógyintézetben, ahol teljesen kigyógyították. Mikor apja hazahozta az elmeógyógyintézetből, otthon igen rosszul bánt vele, állandóan szidta és veréssel fenyegette, amit azonban sohasem hajtott végre. Sztajin Vlada a gyilkosság lefolyását a következőkben meséli el:

— A gyilkosság napján, Korán reggel felkeltem és kimentem a kertbe, hogy kivágjam a diófát és helyébe szőlőt ültessék. Apám utánam jött és összeszidott, hogy miért vágom ki a diófákat.

Szidás közben felkapott a földről egy husángot és agyon akart ütni. Erre én a nálam levő fejszével a nyakára vág-

tam

és mikor összeesett, attól való félelmemben, ha felgyógyul akkor bosszút áll rajtam, addig ütöttem a fejét, míg az le nem vált a törzséről.

Ezután bementem a házba és a konyhában megmostam véres kezemet. Ekkor jöttek a csendőrök és szuronyos fegyverrel arra kényszerítettek, emeljem fel mindkét kezem. Én azt hittem, agyon akarnak löni és ezért ijedtemben megfogtam az egyik csendőr fegyverét, mire a szuronyal öszszeszurkáltak.

Mikor több sebből vérezve összeestem, kocsira tettem és beszállítottak a kikindai kórházba.

Vallomása végén, a vizsgálóbíró kérdésére, van-e még valami mondani valója, azt felelte:

— Csak azt az egyet kérem, tessék megmondani annak, aki itt a legnagyobb ur, hogy engedjen engem haza, mert ártatlan vagyok. Apám nagyon sok bűnt követett el ellenem, megérdemelte sorsát.

Az egyesült szakszervezetek tartományi vezetősége felhívja a munkásokat, hogy ne vásárolják a szuboticei Napló és Az Újság című napilapokat

A tartományi vezetőség szerda esti ülésén foglalkozott a szuboticei Minerva munkáselbocsátásának ügyével

Mint ismeretes, a szuboticei Minerva nyomda, amelynek érdekéhez tartozik a Szuboticeán megjelenő Az Újság és Napló című napilap, az elmúlt hónapban elbocsátotta szervezett munkásait és helyettük szervezetlen munkásokat alkalmazott. A szuboticei Minerva nyomdának ez az eljárása a szervezett munkások körében nagy elkeseredést keltett és éppen ezért a munkások körében mozgalom indult meg, amelynek az volt a célja, hogy a szervezett munkásság bojkott alá helyezze és ne vásárolja a Minerva nyomdában megjelenő sajtótermékeket.

rása a szervezett munkások körében nagy elkeseredést keltett és éppen ezért a munkások körében mozgalom indult meg, amelynek az volt a célja, hogy a szervezett munkásság bojkott alá helyezze és ne vásárolja a Minerva nyomdában megjelenő sajtótermékeket.

Ne felejtse el

hogy mindenféle kötött- és szövöttdivatárunkban, férfi és női fehérneműkben, harisnyákban és ösziárunkban a legelőször és legjobb beszerzési forrás **LAFAJET, Duna uccá 19.**

Az egyesült szakszervezetek tartományi vezetősége szerda esti ülésén foglalkozott a Minerva munkáselbocsátásának ügyével és hosszabb vita után határozatot hozott, amelyben

felhívja a szervezett munkásokat, hogy mindaddig, amíg a Minerva nyomda nem veszi vissza a szervezett nyomdászokat, a munkások ne vásárolják és ne olvassák a nyomdában készülő Az Újság és Napló című napilapokat.

A tartományi vezetőség ezt a határozatát valamennyi szakszervezethez eljuttatja.

A gazdasági válság következtében megszüntették a dubrovniki madárkertet és a madarakat szélnek engedték

A tropikus vidékek madarai nem éltek a szabadsággal és kalitkákban maradtak

Azok, akik Dubrovnikban valaha is megfordultak, aligha mulasztották el, hogy az ugynevezett Gradacon levő csodaszép parkot meg ne tekintsék. S ha már a parkot, megtekintették, akkor egészen bizonyosan a madárkertben is jártak, ahol rengeteg szárazföldi és tengeri madarat tartottak. A madárkertet állandóan igen sokan látogatták és a befolyó jövedelemből egészen könnyen fenn lehetett tartani ezt a kedves és szép intézményt.

Az utóbbi időben azonban a madárkert is érezni kezdte a gazdasági válság következményeit. A látogatók száma megcsappant és egyre kevesebben voltak kíváncsiak a madárkertre. Így történt, hogy az utóbbi hetekben a madárkert igazgatóságának pénztárában egyre kevesebb pénz gyűlt össze úgy, hogy a madárkert lakói formálisan éhezni kezdtek. Végül is a madárkert igazgatósága nehéz szívvel ugyan, de elhatározta, hogy a madárkertet megszünteti és a madárkert lakóit egészen egyszerűen szélnek eresztí. Ezt meg is tették és

szerdán valamennyi Kalicka ajtaját kinyitották. A tengerparti és dubrovniki környéki madarak nem sokáig haboztak, hanem holdfogon elrepültek a szabadságra, a tropikus madarak azonban már nem örvendtek ennyire a szabadságnak, hanem legnagyobb részük ketrecében maradt.

A madárkert vezetősége most felhívta a zagrebi állatkert és a sarajevo-i madárkert igazgatóságát, hogy vegyék védelembe a visszamaradt madarakat, ezenkívül pedig a magánosokat is felhívják, hogy ha madarat akarnak, forduljanak a likvidáló dubrovniki madárkert igazgatóságához.

Svábhegyi BUDAPEST 2862

Subalpin (430 m.) Szanatórium

Legideálisabb őszi-téli klimatikus üdülőhely. Már heti tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6 szori tekezéssel, vizkúrával, fűtéssel együtt.

140.- P.-tól

A gyilkos becseji bérest beszállították a fogházba

A csendőrség Zsivkov Necót és Szladics Lázárt is átadta a vizsgálóbírónak

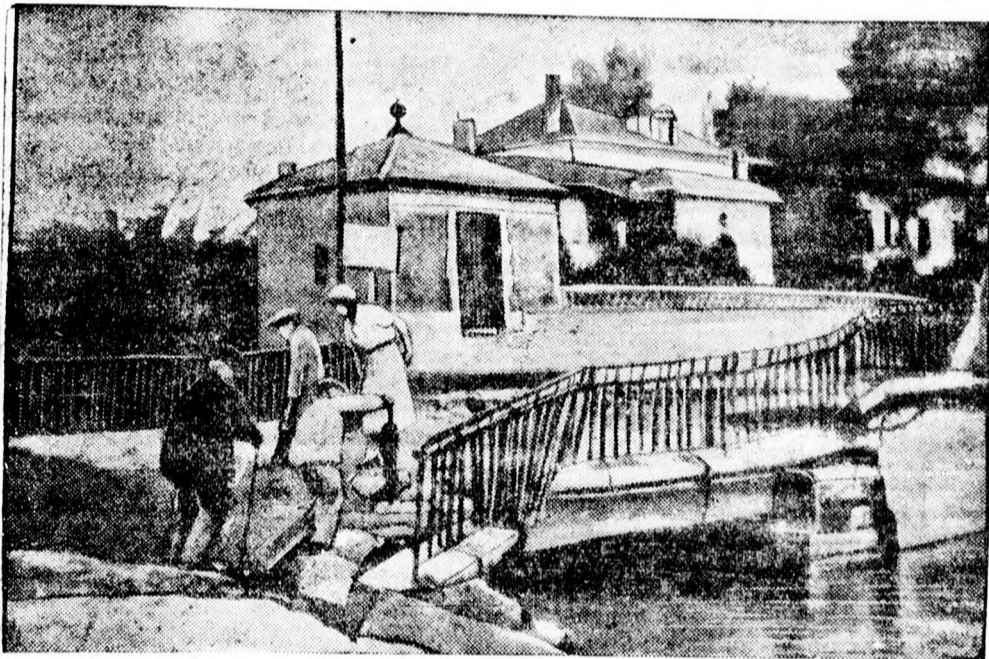
A sztáribecseji csendőrség tegnap reggel bekísérte a noviszádi törvényszék fogházába Józsa Istvánt, aki a petrovozeloi határban orvul meggyilkolta gazdáját Szladics Milant. A csendőrség egyidejűleg átadta a vizsgálóbírónak Zsivkov Necót és Szladics Lázárt, a meggyilkolt fiát is, akiket a gyilkos akar bekeverni a bűnyűgybe. Zsivkov Neca és Szladics Lázár jómódu emberek. Szladics Lázárnak jóforgalmu kereskedése van és jó viszonyban élt apjával így tehát semmi oka sem lehetett a gyilkosságra. Zsivkov Neca hétezer dinárral tar-

tozott ugyan Szladics Milannak, de ezt az összeget eddig már visszafizette és most csak kilencszáz dinár kamattal tartozott még neki. Semmi oka sem volt tehát arra, hogy Szladics Milant meggyilkolja.

A csendőrség a gyilkosság helyszínén megtalálta Szladics Milan pénzét is.

Sztáribecsejen az a vélemény, hogy Józsa István csak be akarja keverni Zsivkovot és Szladics Lázárt a bűnyűgybe. A vizsgálat fogja most megállapítani, hogy miért gyilkolta meg bérese Szladics Milant.

-o-

Árvíz a francia Rivierán

A francia Rivierán nagy árvíz pusztított az elmúlt héten. Képünk a Cannes-Nizza országút egy megrongált hidját mutatja.

A hivatalos bizottság átvette a keskenyvágányú vasut Beeskerek körüli szakaszát

Az új pályán megindult a teherforgalom - A személyforgalom november elsején indul meg az új szakaszon

Beeskerekről jelentik: Mint ismeretes, az államvasutak elhatározták, hogy Beeskerek városában a belvárosi vasúti forgalmat megszüntetik és ezért a klárijai vasúti vonalat ezentúl nem a főútcán át, hanem a beeskerek-begeji vasútállomástól kiindulva a cukorgyári állomáson keresztül a várost megkerülve vezeték Beeskerek-Predgradje felé és onnan Klárijára. Az új vasúti vonal már teljesen el is készült és azt az építetők kedden délután adták át a hivatalos bizottságnak, amelyben a szubotici vasútigazgatóság részéről Matkovics Lázár vasútigazgató, Barako Jovan osztályfőnök, Komeszárovics Antun és Velicki Jovan mérnökök vettek részt. Beeskerek város részéről Bodnár Rudolf városi főjegyző, a rendőrség részéről pedig Radojesics Jovan rendőrkapitány vettek részt az átvételben. A bizottság két vasúti kocsiából álló külön szerelvényen bejárta az új pályatestet, amely

Beeskerek-Begej állomástól a cukorgyárig a széles nyomtávu vasut töltésén a széles nyomtávu vasúti vonalon halad, innen pedig önálló vonalon egészen Beeskerek-Predgradje állomásig.

Az utvonalon a keskenyvágányú vonat teheráru

forgalmát már kedden megkezdtek, míg a személyforgalmat egyelőre a városban levő régi vasúti vonalon bonyolítják le. November elsejétől kezdve aztán ez is megszűnik és Beeskerek város főutvonalaiban nem futnak többé a jellegzetes kisvonatok. Magát

a vasúti vonalat a város belsejében a város rendelkezésére bocsátják és ha Beeskerek városnak éppen kedve van hozzá, a vonalon motoros vagy villamos közúti forgalmat létesíthet.

Az új vonal megnyitásával kapcsolatban más változások is lesznek, így a beeskerek-begeji állomás a jövőben csak a Velikibeeskerek elnevezést viseli, míg a beeskerek-predgradjei vasúti megállóhelyet állomássá léptetik elő és előreláthatólag a jövő évben impozáns állomásépületet is emelnek.

**Fizessen elő
a Reggeli Újságra !!!**

-o-

APOLLO

Péntek - szombat - vasárnap

BOLVÁRY GÉZA első idej filmje!

Egy dal, egy csók, egy leány...

Zenés, dalos, táncos operettfilm

Két óra kacagás

Két óra szórakozás

Két óra élvezet

GUSTAV FRÖHLICH, FRITZ GRÜNBAUM,
EGGERTH MÁRTA
a főszerepekben

Kitűnő „Fox Zsurnál” kísérelő film

Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor

Legközelebb: „Hurrá - apa leszek!”

Két és félmillió font egy - műtétért

Birmingham városának kórháza a napokban értesítést kapott az egyik banktól, hogy részére két és félmillió fontot utaltak át. A kórház vezetősége éppen olyan meglepetéssel, mint örömmel fogadta a fejedelmi összeget, de nem tudott magyarázatot találni, hogy mivel szerzett érdemeket erre a szokatlanul bőkezű ajándékra. Hosszas utánjárás után kiderült, hogy az ajándékozó A. W. MacNamara, Anglia telefon és rádióalkatrészeket előállító egyik legnagyobb gyáranak tulajdonosa. Mikor a kórház vezetőségének küldöttsége jelentkezett a gyárosnál, hogy a hatalmas összeget megköszönje, végre megtudhatták azt is, hogy miért éppen a birminghami kórház jutott a milliókhoz. MacNamara elmondta, hogy tizennyolc évvel ezelőtt uccai újság-elárusító volt és nagy nélkülözések között tengette életét. Egyik napon roppant fájdalommal gyötörték és csak annyi ereje volt, hogy a kórház kapujáig elvándorolhatott és ott összeesett. Az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy a fiatal emberen azonnal veszedelmes műtétet kell végrehajtani. Haladéktalanul érintkezésbe léptek az egyik tanárral és az — az ilyen műtétek speciálistája — a kórházba sietett és a beteg sürgős és sikeres operációval sikerült is megmentenie. A műtéttel járó összes költségeket a kórház vállalta. A szegény újságárus fiatal ember akkor megígérte, hogy mindig hálás szívet fog a kórházra gondolni és ha módjában lesz, megtéríti az érte kifizetett költségeket. A szegény újságárusból ügyessége, szorgalma és szerénysége következtében gyáros lett, akinek vállalata négyezer munkásnak ad kenyeret. Amikor pedig elérkezett tizennyolcadik évfordulója annak a napnak, amelyen őt a jó szív és hivatásuk magaslatán álló orvosok megmentették az életnek, ígéretéhez képest csakugyan megtérítette a kórháznak a reá fordított költségeket. Amint látjuk busás kamattal.

Kocsi és kerékpár karambolja

Szerdán este a Pirosi uton egy berkocsi nekihajtott egy lámpa nélkül hajtó kerékpárosnak, aki az összeütközés következtében meg is sérült. Az összeütközésről és sérülésről jelentést tettek a rendőrségnek és mentőknek, de mire ezek kiértek, a berkocsi és a megsebesült kerékpáros is eltűntek. Úgy látszik mindkettőnek volt rá oka.

-o-

EGÉSZSÉG ÁPOLÁS

(22)

10. A Lysoform mint hajápoló szer

A hajzat ápolásánál legcélszerűbb, ha állandóan hajszeszt használunk és a fejet időnként, úgy mint máskor is szoktuk, megmossuk. Hajszesz sokféle van használatban. Ezek közül természetesen az vezet legjobban célhoz, amelyik a következő kívánalmaknak megfelel:

1. Nem szárítja ki a hámsejteket és nem fokozza azok zsirtartalmát.
2. Erős fertőtlenítő szert tartalmaz, amely képes különböző gombák elpusztítására.

3. Fokozza a fejbőrben a vérkeringést és ezáltal elősegíti a haj táplálkozását.

Egy ilyen hajszesz hosszas használatával gyökeresen megszüntethető a korpás és hajhullás. Természetesen a már előzőleg kihullott hajak helyébe csak a legtrikább esetben nőnek újak. Ennélfogva úgy járunk el helyesen, ha nem akkor használunk hajszeszt, amikor már hull a hajunk erősen, hanem akár hull, akár nem, használunk egy hajszeszt, mely a fenti kívánalmaknak megfelel. Ezzel elejét vesszük a korpaképződésnek és megakadályozzuk, hogy valamely gombás betegség kifejlődhessék. Folytatjuk!

Elárverezik a híres Rockefeller-házat

A Newyork állambeli Richmondban negyvenezer dollár adóhátralék miatt el akarták árverezni azt az ingatlant, amelynek házában a legidősebb John D. Rockefeller 1839 július 8-án született. A harminc holdat kitevő ingatlanra azonban árverező nem akadt, úgy hogy az objektum tulajdonosát a beépített telek birtokában hagyták és kötelezték, hogy egy éven belül az adóhátralékot fizesse ki. A jelenlegi tulajdonos azért szerezte meg az ingatlant, hogy a rajta álló faépületet, amelyben John D. Rockefeller, a világ egyik leggazdagabb embere született, a Newyork melletti Coney-Island-ra szállítsa, hogy ott a metropolis milliókra rugó fürdőzőinek pénzért mutogassa. A ház egészben való elszállítása azonban akadályokba ütközött, úgy hogy a hét méter hosszú és öt méter széles házat több részre kellett szedni. A mutatványos terve nem sikerült, mert közben elfogyott a pénz és az egész építményt be kellett raktározni. A szétbontásnál kitért, hogy a száz évesnél régebbi ház gerendái legdurvább kézfárgásuak és faaszógekkel vannak megerősítve. A beraktározott épület nagyon könnyen szintén árverés alá kerülhet, mert a tulajdonos nem tudja a raktári díjakat sem fizetni. A házról megjelent hírek nagy feltűnést keltettek Amerikában, ahol nem tudják megérteni, miért engedte az óriási vagyonnal rendelkező család a birtokot eladni és a házat mutatványos célokra lebontani.

„Fecsegési világrekord”-ot rendeznek Amerikában

A napokban megint egy furcsa versenyt rendeznek, természetesen Amerikában. A „fecsegési világrekordere” címért indul meg a küzdelem. A csikági bizottság, amely a mérkőzést rendezi, már összeállította a versenyszabályokat.

Ezek szerint azoknak, akik igényt tartanak a fecsegők királya címre és az ezzel járó magas díjra, legalább százharminc órán át, vagyis öt és fél napon át kell egyfolytában beszélniük. Minden huszonnégy órából csak másfélórát pihenést engedélyeznek. Egyébként a zsűri teljes szabadságot biztosít a résztvevőknek. Ha akarnak pasztillákat vehetnek be és időnként gargarizálhatnak is. A témát, amiről beszélnek, tetszés szerint választhatják meg. Mondhatják, ami eszükbe jut. Az összefüggés vagy összefüggéstelenység nem számít, sőt ha úgy tetszik kiabálhatnak, énekelhetnek, dörömgöhetnek, füttyülhetnek. A fontos az, hogy szájuk, mint hangos apparátus, állandóan működésbe le-

Ötévi fegyházra ítélték az anyósgyilkossággal vádolt Matkovics Sztipánt

Az ügyész felebbezett, a vádlott megnyugodott az ítéletben

A szuboticei törvényszéken Bozsics Milan ötös tanácsa tegnap délelőtt kilenc órakor hirdette ki ítéletét Matkovics Sztipán bűnperében, akit azzal vádoltak, hogy ez évi június 25-én meggyilkolta anyósát Bernát Katarinát. A bíróság ítéletében Matkovicsot erősen felindult állapotban elkövetett

gyilkosság címén öt évi fegyházra ítélte. Az államügyész súlyosbításért felebbezett, míg a vádlott megnyugodott az ítéletben és azt a kívánságát fejezte ki, hogy büntetésének kitöltését azonnal meg akarja kezdeni.

Megkezdték a büntügyi vizsgálatot a szuboticei Goldmann-bank igazgatósága ellen

Tegnap a vizsgálóbíró Goldmann Sándor igazgatót hallgatta ki

A Goldmann bank igazgatósága ellen be nyújtott bűnvádi feljelentések és az ezekkel egyesített hamis mérlegkészítés vádjára ügyben csütörtökön délelőtt kezdte meg a vizsgálatot Vucsics Márkó, a szuboticei törvényszék vizsgálóbírája. Az együttes vizs-

gálat ilymódon a hamis mérlegkészítés vádján kívül csalás és okirathamítás vádjaira terjed ki. Csütörtökön délelőtt a vizsgálóbíró Goldmann Sándor igazgató kihallgatását kezdte meg.

Szubotícán szerdán kezdik tárgyalni az adóhátralékok törlésére beadott kérvényeket

Egyelőre csak kétszáz kérvényt intéztek el

A szuboticei adóigazgatósághoz 1400 kérvény érkezett be, amelyben a kérvényezők az 1928. év előtti adótartozásuk leírását kérik. Miután az adóigazgatóságnak nem áll elegendő munkaerő rendelkezésére, csak kétszáz kérvényt intéztek el, még pedig

olyanokét, akiknek csak egy-két évi hátralékuk van.

Hajics Joszip adóigazgató október 12-re szerdára egybehívta a bizottságot, amely az adóelengedések ügyében határozni fog.

Jegyre mérik a vizet Jeruzsálemben Palesztinában óriási a szárazság. A hatóságok

elrendelték az ivóvízfogyasztás maximálását. Hetenként egyszer vízvásárt rendeznek, mindenki egyen 16 mennyiségben kap vizet.

gyen. A zsűri tagjai kronométerrel kezükben fogják ellenőrizni a pályázókat. Azt, aki három másodpercnél hosszabb időt vesz igénybe a lélegzetvé-

telhez, kirendeletlenül diszkvalifikálják. A különös versenyre, amelyet Csikágóban most nagy érdeklődéssel várnak, kizárólag férfiak nevezhetnek be.

Óriási arányu német kolonizáció Brazília rengetegekben

Kundt tábornok, a bolíviai hadsereg volt fővezére 250.000 német családot telepít le a felső Amazon mentére - Repülőgépekről mérges gázokkal pusztítják ki a kolonizáció területéről a szunyogokat és a veszedelmes rovarokat - A kolonizáció 2500 millió márkát vesz igénybe.

Buenos Airesből írják: Németországban óriási arányu telepítési terv halad a megvalósulás felé, mely nem kevesebb, mint mint egymillió lélek számára kíván új házat teremteni.

A nagyszabású terv megvalósításán már több mint egy éve fáradoznak az illetékesek, de most már sikerült odáig eljutniok, hogy rövid hónapok múlva utnak indulhat az első telepések transzportja.

Arról van ugyanis szó, hogy

250.000 német családot Braziliába az Amazon felső folyása mentén telepít le.

ahol ugyan ma még embertől alig járt vadon van, de a tudományos megállapítás szerint a talaj rendkívül alkalmas mindenféle mezőgazdasági termelésre.

A telepítésre kiszemelt terület nagy része Brazília északi határain belül fekszik, de nyulványai Peru, Ecuador, Columbia és Venezuelába is átér. Azonban valamennyi érdekelt ország kormánya örömmel bocsájtotta a német kolonizáció rendelkezésére a kiszemelt területeket, mert biztos garanciákat kapott, hogy a telepítés következtében ezeket a ma még használhatatlan területeket rövidesen megművelt és mezőgazdasági termelésre alkalmas termőfölddé változtatják.

A német kolonizáció terve Kundt generális elképzelésében született meg, aki, mint egykori főparancsnoka a bolíviai hadseregnek, tökéletesen ismeri a kiszemelt területet, annak éghajlati viszonyait és mindazokat a mellékörményeket, amelyek alapos ismerete nélkül csak balul üthetne ki egy ilyen nagyszabású telepítési akció.

Németországban tökéletesen megszervezik azt a 250.000 családot, amelyet a dél-amerikai településre alkalmasnak találnak és ezek már az utolsó ásonnyel is felszerelve indulnak utnak.

Száz-száz családonként batallionokat állítanak fel, amelyek megfelelő számú mérnökök, orvosok és tanárok vezetése alatt állanak.

Kész tervek vannak már, hogy minden száz család külön kolóniát fog alkotni, de a kolóniák sorsát központi vezetőség irányítja.

A brazíliai telepítésre számbajehető

családok családfejenek harminc és ötven év között kell lennie, mert ennél sem fiatalabb, sem idősebb családós férfit nem visznek ki.

Arról is gondoskodás történt, hogy a telepítésre kiszemelt területet megtisztítsák a különböző fajtájú rovaroktól és szunyogoktól. Ezt olyan módon érik el, hogy repülőgépekről mérges gázokkal fertőtlenítik az egész vidéket.

Mivel családokat, tehát gyermekeket is kivisznek, iskolákról és megfelelő tanszemélyzetéről is gondoskodás történt, ami már csak abból a szempontból is szerencsés megoldásnak bizonyul, mert ilyenformán a Németországtól elszakadt és az őserdő közé pén letelepedett fiatal generáció mégis megmarad németnek.

A termelésre és annak értékesítésére is készen vannak már a tervek.

Eleinte a legfontosabb tevékenysége a telepéseknek az erdőirtás lesz, ezért a kitermelt fa értékesítésére az Unióban megfelelő piacról gondoskodtak. A megállapodás pedig olyan formában történt, hogy az erdőirtáshoz szükséges, valamint számos mezőgazdasági gépet a kolonizáció az Unióban vásárol meg és az árát, már a kitermelt fa val fogja fizetni.

Később azután fokozatosan rátérnek az anyai és növényi olajok és zsírok termelésére, illetve kiaknázására, melyeknek szintén már előre megfelelő piacokról gondoskodtak.

Néhány év múlva aztán már a kolonizációs terület olyan állapotban lesz, hogy azon minden mezőgazdasági ág virágozni fog.

Igen érdekes még megemlíteni, hogy ehhez az óriási arányu kolonizációhoz mindössze 2500 millió márka szükséges, melynek legnagyobb részét a német állam bocsájtja rendelkezésre, míg a fennmaradó összeget különböző testületek és nagytökesek adják össze.

Kundt tábornok terve, azonkívül, hogy Németország hat millió munkanélkülijének a számát jelentékenyen csökkentené, az egész emberiség számára teremtené új területeket és az őserdő közepén egymillió németjével a kultúrát alapozná meg.

TÖZSDE

TÖZSDEZÁRLATOK:

Csütörtök, október 6

A dinár árfolyama. Budapest 3.80-9.00, Bécs 10.96-11.06, Prága 49.80-50.20, Berlin 5.93-5.97, London 354-354.50.

Zürich, Páris 2032.75, London 1790.75, Newyork 518.50, Brüsszel 72.00, Milánó 26.60, Madrid 42.305, Amsterdam 208.40, Berlin 123.275, Szófia 3.73, Prága 15.34, Varsó 58.05, Bukarest 3.07.

Liverpool. Irányzat: Tartott. Buza októberre 5 sh 4.75, decemberre 5 sh 4.875, márciusra 5 sh 4.25.

Noviszádi terménytőzsde. Ujbuza 76 kgos 2%

bácskai 137.50-140, bácskai tiszai 140-142.50, tiszai uszályrakomány 142.50-145, bégai uszályrakomány 140-142.50, felsőbánáti 132.50-135, bánáti vrsaci paritásban 130-132.50, szrémi 137.50-140, árpa 90-95, zab 95-100, tengeri bácskai 90-92.50, Szombor környéki 91-93, bánáti 85-87.50, szerémi 90-92.50, szárított indijjai paritásban 64-66, buzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 225-235, kettés 205-215, ötös 185-195, hatos 155-165, hetes 135-145, nyolcas 82.50-87.50, buzakorpa 57.50-60, bab bácskai fehér 2 % zsák nélkül 107.50-112.50.

Irányzat: Tartott.

Forgalom: 49 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai, Szombor környéki 135-137.50, felsőbácskai 137.50-140, szlavóniai 132.50-135, Tisza bácskai hajó 140-142.50, Tisza bánáti hajó 137.50-140, bánáti 135-137.50, tengeri bácskai vasut prompt öreg 86-88, Szombor

Hírek

1932

Október

7

Péntek

— Időjárás. Lengyelországban derült Németországban részben borult, Északolaszországban és a Balkán nyugati részén esős, Európa többi részein borus idő volt. Skandinávia északi részein erős fagy. A hőmérséklet Európa középső és keleti részein süllyedt, nyugaton kissé emelkedett.

Jugoszláviában a Dunabánság északi részében, továbbá a drávai, szávai, vrbázi és drinai bánságokban esős, az ország többi részeiben borus idő volt. A hőmérséklet az ország egész területén csökkent. A hőmérséklet a legalacsonyabb Mariborban, 6 fok, a legmagasabb Mosztáron 33 fok volt. Noviszádon tegnap délnen 14 fokot mutatott a hőmérő.

Időjósítás: Borus, ködös idő várható, időnként esővel, további hősüllyedéssel.

— Kinevezték a csurugi új előjárókat és községi képviselőket. Csurugról jelentik: A báni hivatal a következőket nevezte ki csurugi előjárókká: községi bíró: Dolovac Uros, albíró: Drazsics Zsivko. Esküdtök: Botos Rada és id. Mező József. Képviselő-testületi tagok: Pérics Vászta, Loncsarszki Pera, Vujkov Száva, Csuplics Száva, Zsivkovic Szlavko, Katicis Isza, Pérics Száva, Lazics Milenko, Kalenics Marko, Bobics Petár, Kovács Mihály, Loncsarszki Gyoka, Sztanimirov Mladen, Csuresin Szarko, Sztoj kov Zsiván, Blizanac Zsiván, Szekulics Mita, Gyurogin Jovana Dusán és Csuresin Száva. A többieket meghagyták régi helyükön. Az új előjárók tegnap átvették hivatalukat.

— Dr. Nenadovic J. a bőr- és venerikus betegségek specialistája szabadságáról hazaérkezett és rendel 8-10 és 2-4 óráig Noviszád, Jevrejszka ucca 11, I. emelet.

Igyék Ön is DIVOV-VIZET,

mert tisztítja a szervezetet s fájdalom nélkül eltávolítja a hólyag- és veseköveket.

— Kirándulások a Fruska Gorába. A „Természetbarát” turistaegyesület noviszádi helyicsoportja vasárnap, f. hó 9-én kéte csoportos kirándulást rendez a következő utirányban: az első csoport a szépfekvésű Zmajevácot és környékét, míg a második csoport a gyönyörű Sztrazsilovót és környékét látogatja meg. Az első csoport a becsini sétavonattal reggel 6.09, a második csoport pedig a városi autobusszal reggel 6 órakor indul. Találkozás reggel 5.45-kor a vasútállomáson és a beltéri katolikus templom előtt. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Fűszereket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

környéki prompt 88-90, új csöves 30-32.50, bácskai vasu. prompt 45-47.50, december-január 57.50-60, bácskai szárított 64-66, hajó 68-70, zab bácskai vasut 95-100, bab szokvány 102.50-107.50, liszt nullás gg és g 225-235, kettés 205-215, ötös 185-195, hatos 155-165, hetes 135-145, nyolcas 82.50-87.50, korpa prompt 57.50-60.

—o—

— Zsidó istentisztelet a noviszádi zsidó templomban. A noviszádi zsidó templomban az engesztelés (Jom Kipur) napja alkalmából vasárnap este a Kol nidre ima negyed hat órakor, hétfőn reggel a Sachrisz ima háromnegyed hét órakor a Maszkir szertartás pedig ugy kb. fél tizenegy órakor veszi kezdetét.

— A közoktatásügyi miniszter képviselője nyitja meg a bácskai művészek kiállítását. A bácskai képzőművészek és iparművészek kiállítását szombaton délután hat órakor a közoktatásügyi miniszter képviselője nyitja meg. Az ünnepélyes vernissazon megjelennek a városi polgári és katonai előkelőségei, a városi tanács tagjai, a testületek, a kulturális, szociális és jótékonyági egyesületek kiküldöttjei és az érdeklődő közönség. A kiállítás a városháza főbejáratában lesz és a megnyitástól kezdve naponként 9—fél 1-ig és délután fél 3 órától fél 8-ig lesz látogatható. A belépőjegy ára öt dinár.

— Hét tehenet agyonstujtott a villám. A tegnapi délután nagy vihar alkalmával Gornyi Kovilyon hét tehenet agyonstujtott a villámcsapás. Marinkov Száva negyven tehenet a vihar kitörésekor a legelőn volt és az eső elől egy fa alá menekült. A fa alatt azonban csak hét tehenet fért el, míg a többi az esőben állt. Néhány perccel a vihar kitörése után villám stujtott a fába és a hét tehenet megölt. Marinkov Száva kára 15.000 dinár.

— Halálos villámcsapás Crvenkán. A Crvenkán hétfőn délelőtt átvonuló nagy zivatar idején a villám halálrasujtotta Schmidt Péter crvenkai napszámost, aki a mezőn dolgozott. Schmidtet felesége és hét gyermeke gyászolja.

A becskerekői Vojvodina sportegyesület mulatsága. Becskerekéről jelentik: A Vojvodina sportegyesület szombaton, 8-án táncos egybekötött házi mulatságot rendez, a Vojvodina szálló nagytérképében. A sportegyesületnek ez az első szokásos őszi mulatsága, amely mindig a siker jegyében szokott lezajlani.

Iskolásgyermek

vannak a legjobban kitéve a különféle ragályos betegségeknek. A száj és garat üregén át a testbe hatoló kórokozók ellen a legjobban megvédenek az

Kapható minden gyógyszerárban.

Kis csomagolás 8- dinár
Nagy " 15-

— Hogyan végzett a konkurenciával a sztari-alibegovici éjjeli őr? Sztari Alibegovac igen kicsiny falucska, Veliko Orasje közelében fekszik és lakói meglehetősen békés és jámbor emberek. A gazdasági válság azonban már itt is érezteti a hatását és ezért az utóbbi időben a sztari-alibegovici földiken rendkívül elszaporodtak a lopási esetek. Az alibegováci gazdák ez ellen úgy akartak védekezni, hogy szőlőikhez és földjeikhez éjjeli őreket alkalmaztak. Az egyik éjjeli őr Sumarevics Bogosav tisztességben megöszült, becstelen ember, ellenben a másik Milojkovics Cedomir hosszabb ideig már fegyházban is tartózkodott és erkölcsi szempontból nem lehet épen megbízhatónak mondani. Így történt, hogy a sztari-alibegováci gazdák az utóbbi időben egymásután kezdtek Milojkovicsnak felmondani és helyette földjeiket Sumarevicsra bízták. Nem tetszett ez Milojkovicsnak, aki bosszút forralt magában és egyik éjszaka megtörtént az, hogy Sumarevicsot golyó találta és holtan rogyott össze. Milojkovics Sumarevics halála után személyesen elment Sumarevics feleségéhez s elmondotta, hogy társa puskája véletlenül elsült és a golyó a szerencsétlen ember mellébe furódott. Az asszony el is hitte a mesét, de nem a hatóságok, amelyek megindították a vizsgálatot, ami végül is azt eredményezte, hogy Milojkovics bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot, mert ilyen módon akart a konkurenciától megszabadulni. A csendőrség a gyilkos éjjeli őrrel tartóztatta s azóta Sztari-alibegovácson nincsen éjjeli őr.

— „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és előhozza a természetes emésztést.

Üzleti forgalmát csak úgy növelheti, ha hirdeti!

Aki nem hirdeti, az vesztes marad a mai harcban! Csak jó hirdetés emelheti üzletét és vállalkozását! Tegyen egy próbát és kellemesen fog meglepődni!

Hirdetők! Telefonhívás (21-37) vagy levelezőlap (Reggeli Újság, Novi Sad, Kralja Petra 30.) elegendő és meg aznap felkeresi Önt egy elsőrangú szakember,

aki tanácsal és felvilágosításokkal szolgál és néhány adat bemondása után percekben belül szakszerűen megszövegezi a hirdetés szövegét és közli Önnel a legolcsóbb árat. — Minden hirdetőnek szívesen rendelkezésére állunk anélkül, hogy ebből kötelezettség szármajna reá.

SZENTAI HIREK:

A munkástelepi Strossmayer téren a kápolna előtt felállított kereszt és fedett oltárt vasárnap szenteli fel Péchy Béla alsóvárosi plébános a kápolna kis Szent Teréz napi búcsuja alkalmából. A munkástelepi hitközség azzal a kéréssel fordult a városi képviselőtestülethez, hogy legutóbbi határozatát, amellyel elrendelte, hogy a tér közepén levő haranglábát helyezze a paplak udvarára, vegye revízió alá és hagyja meg a haranglábát mostani helyén.

A beográdi operettszintársulat egy csoportja október 11 és 12-én vendégszerepel Szentán és két előadást tart az Eugen szálló nagytérképében.

A városi tanács építványgot és ingyen fuvar ad a Szentai AK-nak a Népkerthben építendő korsolyamelegedő helyiség felemeléséhez.

—o—

— Céllovészek kiképzése Noviszádon. A noviszádi céllovészegyesület az idén harminc céllovészt küldött a ljubljana-i országos céllovész-versenyre. A noviszádi céllovészek egy első, egy második és több más díjat nyertek a ljubljana-i versenyen. Ez a siker arra indította a noviszádi céllovészegyesületet, hogy a közeljövőben újabb céllovészeket képezzen ki. Október folyamán a kezdő céllovészek számára külön versenyt rendeznek, amelyen a régi céllovészek nem vesznek részt. Beíratási díj a társaságba 5 dinár, havi tagdíj két és fél dinár.

— „Ferenc József” keserűvíz sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

— A Színházi Élet új számának tartalmából: Az aktrendelet — képekben. — Luella Parson, Hollywood női Intim Pistája, elmondja azokat a hollywoodi pletykákat, amelyeket odaha nem mert megírni. — Hatvany Lili színházi levelei. — A legnagyobb hollywoodi szerelem regénye. — Harsányi Zsolt egy vidéki bárban. — Az olasz király ajándéka egy magyar táncosnőnek. — Vaszary János kalandos élettörténete. — Az osztrák-magyar futballmérkőzés nézőközönsége. — Nagy Kató kárrierje a dubrovnikai börtöntől a világhír. — Huszár Pufi, mint szüreti bíró. — A Szerlem és a Csók Világtörténete. — Intim Pista regénye: A primadonna kedvence. — Háromfelvonásos darabmelléklet. — Kotta. — Gyermekklap.

— Másodszor érik a meggy, harmadszor az eper. Budapestről jelentik: Az ország különböző vidékeiről érdekes híradások érkeznek egyes gyümölcsfajták és virágok másodéréséről, illetve másodvirágzásáról. Az abnormálisan meleg és száraz őszt követően a korán lombhullató fák pár nap múlva újból kirügyeztek, viszont számos fajta virágba is borult. Most Szombathelyről jelentik, hogy a meggy másodszori virágzása ott gyümölcsöt is hozott. Az egyik kertben másodszor is megérett a meggy és az ágak tele vannak a szép, piros gyümölcseccel. Dombóváron pedig az idén már harmadszor érik az erdei szamóca és a kertekben a földieper.

— A kereskedelmi kamara jóváhagyta a kulai kereskedők kötelező egyesületének alapszabályait. Kuláról jelentik: A noviszádi kereskedelmi és iparkamara átiratban értesítette a kulai kereskedők kötelező egyesületét, hogy az egyesület alapszabályait jóváhagyta. A kulai kötelező egyesület hamarosan megkezdi működését.

— Fej-, váll- és ágyékreumánál, idegfájdásoknál, szaglásnál és zsebánál a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendkívül hasznos háziszser, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi Ferenc József víz gyors és biztos hatású, kitűnő gyomor- és béltisztító szer. A „Ferenc József” keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és főzárúletekben kapható.

Rádió műsor

Péntek, október 7

Beograd. 11.00: Zenekari hangverseny. 4.00: Gramofónhangverseny. 5.00: Rádiózenekari hangverseny.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik: Sz. Bárány Erzsébet (hegedű), Rajnoga Klára (ének) és Venetianer Rózsa (zongora). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 12.05: A Szervánky szalózenekar hangverseny. 3.30: Diák felőra. 4.15: A nem sportoló nő és férfi testgyakorlata. Dobler Antal Károly előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.00: Pasteur. Elbeszélés. Irtó és felolvassa: Lendvai István. 5.30: Gramofónhangverseny. 6.45: Gyorsírótanfolyam. (Szlabey Géza). 7.15: A Budapesti Hangversenyzenekar hangverseny. Vezényel Zsolt Sándor. 8.45: A rádió külügyi negyedórása. 9.00: Kamarazene. Közreműködik a Melles magyar vonós-egyenes. (Melles Béla, Gáti István, Banda Márton, Scholz János és dr. Dognányi Ernő). 1. Ravel: Vonós-egyenes. 2. Juon Paul: Zongoranegyenes. Szünetben: Ügetőversenyeredmények. A hangverseny után körülbelül 10.00: Időjárásjelentés, hírek. Majd Toll Arpad és Toll Janosi cigányzenekarának zenéje a Kovacevich étteremből.

Szombat, október 8

Beograd. 11.00: Gramofónhangverseny. 4.00: Kivánság, gramofón. 5.00: Deutsch László hegedűverseny. 5.30: Népdalok. 7.00: Délszláv zeneszerzők. 7.50: Operaismeret. 8.00: Opera (Faust) Párisból. Utána szórakoztató zene.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyalozozred zenekarának hangverseny. 12.05: A rádió házikivintett-jének hangverseny. 4.00: Gyermekjátászóóra (Harsányi Gizi előadása). 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.00: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje. 6.15: Rádióamatörpósta. 6.45: A Budapesti Koncert Szalózenekar hangverseny. 8.00: Vidám magyar est. (Egyfelvonásosok, dalok, tréfák). Rendező Hegedűs Tibor. Szünetben: Lőversenyeredmények. Utána körülbelül 10.00: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropol szállóból. 11.00: A Mándits szalózenekar hangverseny a Newyork kávéházból.

— „Ferenc József” keserűvíz öreg embereknek is megbízhatóan és minden fájdalom nélkül hat.

Csecsemő-kelengyék

kabátok, sapkák, Tetra fehérnemű stb nagy választékban és olcsó árakon kaphatók Klein Jenőnél, Novisad, Vel. Peč erdei. Senta

—o—

TOPOLA HIREK:

Mándics Ferenc topolnai lakos szarobráni tanyáján szolgált, e hó 2-án este a Főszögi féle vendéglőben mulatott, majd hajnalban hazamenet belopódzott Peleete Péter házába, ahol elflopott egy új leisz kártyát, egy jó férfi kabátot és egy pár új cipőt. Peleete feljelentésére a nyomozó csendőrség rövid idő alatt megállapította, hogy a tolvaj csak Mándics lehet, utána mentek a tanyára, ahol egy fészében eldugva mindent megtaláltak.

Az építkezési minisztérium kiküldött mérnökei, a nyolc méter széles nemzetközi beton-ut felmérésével a jugoszláv szakaszon Kiszács, Bacska Topola, Szubotica, Horgos — határig készen vannak. A tervrajzokat a Bacska-Topolán levő irodahelyiségekben most dolgozzák ki. Kovacevics Nikola főmérnök a kirendeltség vezetője, ugy nyilatkozott munkatársunk előtt, hogy az építkezés 1933 március 1-én olvételül megkezdődik.

Nagy érdeklődés előzi meg a Szentai AK és JAK e hó 9-én megtartandó bajnoki mérkőzését, melyet a vezetőség a zsidó ünnepre való tekintettel már délután 2 órai kezdettel hirdet. Ma mindkét csapat a tabella elején áll és pontokat akar, ezért nehéz küzdelemre van kilátás.

APATINI HIREK:

Szemelics Ivan, az apatini iparostanonciskola igazgatója 48 tagú szájharmonika zenekart szervezett Apatinban, amely az első ilyen zenekar az egész országban. A szájharmonika zenekar november végén, az újabb apatini rádióközvetítés során már fellép. Itt említjük meg, hogy a rádió- napon futballmérkőzés közvetítésére is sor kerül, amelyben a Tri Zvezdének sikerül lekötnie a Beográdi SK komplett első csapatát barátságos mérkőzésre.

— Világhírű képzőművész M. Sylvia még néhány napig Noviszádon, Adamovicseva 48. Híes szanatoriumnál.

— LYSOPFORM A LEGIDEÁLISABB FERTŐTLENÍTŐSZER!

SZINHÁZ

Katinka álmai

Holnap este mutatják be Noviszádon Manojlovics Tódor új színművét

A noviszád-oszijekai Nemzeti Színház, ma délután fél öt órakor az iskolások részére rendez előadást és ez alkalommal Gogolj hírneves komédiája, a Revizor kerül színre.

A színház holnap, szombaton este adja elő Manojlovics Tódornak, a magyar közönség körében is jólismert jugoszláv írónak pompás új színművét, a Katinka álmait. Katinka, a beogradi kispolgárságból származó vonzó és bájos leányka, akit magával ragad a romantika, vágyódik a boldogságra, a fényre és gazdagságra és ki akar kerülni a szegényes életből. Ezt az ábrándozását komikusan nagyravágyó édesanyja is táplálja, aki meg van győződve arról, hogy a leány „valami nagyobbra született”. Hogy azután Katinka milyen bonyodalmaikon át jut végül is célhoz, azt a színmű-író páratlan érdekesen adja elő. A szindarab alakjai a mai Beograd életéből vett huszár emberek. A főszerepekben Krancsevics, Vukaszan, Barlevics, Adamovics, Vujics és Kósz színművésznők, valamint Martincsevics, Ajvaj, Rakarics, Drnics és Alliger színművészek szerepelnek. Manojlovics színműve iránt Noviszádon igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Egymillió dolláros évi fizetéssel leszerződött Greta Garbó. Londonból jelentik: Greta Garbónak, a világhírű filmszínésznőnek visszavonulásáról írt nemrég a világsajtó. Most arról érkezik hír, hogy Greta Garbó leszerződött a Metro Goldwyn filmvállalathoz évi nyolcszáz ezer—egymillió fizetéssel. A fizetés aszerint módosul, hogy a filmsztár évenként hány héten át filmel.

Az „Italia” olasz hajó-társaság új hajói

Amint értesülünk az „Italia” olasz hajó-társaság zágrebi vezérigénységétől, a társaság közel multban két új hajót épített, melynek „Conte di Savoia” a neve és eca 50.000 tonna ürtartalommal rendelkezik és ujszerűsége, hogy nem hímálódzik a tengeren.

Ezen büszke egység az egyedüli az eddigi személyszállító tengerentúli hajók között, amely teljesen stabilizálva van. Egy modern Sperry girokop berendezés biztosítja a legnagyobb tengeri viharoknál is a hajó sima menetét.

A „Conte di Savoia” hajó berendezése a világ legnagyobb csodája, amit eddig ezen a téren elértek, mert ilyen luxussal és komforttal berendezett hajóról csak a mesékben olvastunk. Az összes osztályokban a kényelem elsőrendű és egységes.

A „Conte di Savoia” hajó gépezete a tehniká legnagyobb csodája és óránként több mint 27 tengeri mérföldet tesz meg játszi könnyedséggel.

Ünnepélyes első utját Észak Amerikába október 8-án teszi meg Genováól és Newyorkba érkezik október 15-én.

A fentnevezett testvérhajó ugyancsak az „Italia” hajóvállalat tulajdona a „Rex” nevű hajó, szintén 50.000 tonna ürtartalommal, amely első ünnepélyes utját f. hó 27-én kezdte meg Newyorkba és oda október 4-én érkezik.

Értesülésünk szerint a „Rex” nevű hajó október hó 27-én indul ismét Genováól.

— Vasárnap céllövőversenyek lesznek Beeskereken. Beeskerekéről jelentik: A katonai lövöldében vasárnap polgári céllövőversenyeket rendeznek, amelyek iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Este a Dungserszky féle palota nagytermében bankett lesz, amely alkalommal a céllövőverseny nyertesei között értékes díjakat osztanak ki.

REGÉNY

MORA FERENC

Négy apának egy leánva

(17)

— Ez nem lehet más, mint az idő előtt lett templomnéni, Pengáló Mária igaz nevé Vízhenyó Mária, az urára való nézvést meg Istenes Tót Andrásné. No, Mária lelkem, aki olyan híres voltál képmoделnek, te se gondold, milyen híres leszel férgényhősnő-moделnek. Te veled már lehet mit kezdeni, nem úgy, mint a vén haresabajuszu val! Annyit már tudok, hogy kinek a lelkén szárad a festő halála!

A pap már a sapkát is föltette s egy kicsit tétávozva fordult oda Satyihoz, aki bámészan támaszkodott az ajtófélfához. Az izgatottsága csak abból látszott, hogy most cuppogva szopta az ujját.

— Hát te, fiacskám? Mit csináljak én most teveled?

Satyinak megcsillant a szeme, az ujját is kikapta a szájából.

— Én... én... én... vihetöm a csengetyűt?

— Viheted, fiam, — fordította el a fejét a pap. Pengáló Mária pedig megdörgölte a szemét a fejkendő sarkával. (Végre meg láttam a szeme színét. Fekete szeme volt, abból a fajtaból való, amelyikről azt szokták mondani, hogy „a szeme se jól áll”, noha esztétikailag éppen az ilyen szemek esnek a legkevesebb kifogás alá.)

— O, te szögény kis varas-gyék!

Először én is avvaló voltam, hogy ve-

lük tartok, de aztán úgy gondoltam, jobb lesz nekem négy szemkőzt analizálnom a Márit. Mondom tehát a papnak, hogy még ő odalesz, addig én körülnézem a templomot.

— Jó. Itt leszek én is mindjárt. (Igazság szerint tudod, nekem nem is volna keresni valóm a: ál a szegény embernél, mert református volt.)

— Hát akkor Satyi hogy minisztrál?

— Satyit én kereszteltem. Ma reggelig én se tudtam, hogy apja, anyja református volt. Nem idevalók voltak, vagy tiz éve származtak be Békésből. De hogy csak ők ket ten voltak máshitűek az egész faluban, hát csak idejártak a mi templomunkba, gyóntak, áldoztak rendesen a többivel. Hogy az ember odavolt a háboruban, meghalt az asszony, azt is én temettem el, mire az ura hazaért. Hát ma reggel, ahogy benéztek a kapujokon, látom, hogy Bera faragcsál valamit az udvaron, mert olyan furó-faragó ezermester volt. Mi lesz az, Mátyás? — kértem tőle. Azt mondja, fejfa az asszonynak, mert a másikat, amit Isten nevében kapott, kitorpte valami csamangó. Az ám, de hát úgy nézem, nem keresztesz az, hanem kopjafa, hiszen gombja van. Hát igen, azt mondja, apja, anyja ilyen alatt fekszik szegény asszonynak Szarvason, hát már csak hadd legyen neki is ilyen, ne vessék a szemire, hogy úgy elkülönbözzöt a többitől. Hát akkor ti reformátusok vagytok, Mátyás? Mindegy az plébános ur, minket is csak az az Isten teremtet, aki a többit, az a fő, hogy rendes ember legyen az ember. Hát ő az volt, annyi bizonyos s maga kérkedett vele, hogy azóta lett az, mióta bankhamisításért lecsukták. Különbben a Bankós név is azért veszett rajta.

Azzal elővette a szentséget és az ingsalmas Isten elindult az utolsó látogatásra elcsent szolgálójához, aki se bankót nem rajzol, se kopjafát nem farag többet. A pap ugyan mondta Márinak, hogy szóljon be a doktor-nak is, de Mária vállat vont az Isten rendelésében vetett hitte.

— Möghal az mán anélkül is, főtisztelelendőm.

Elöl Satyika ment, oldalán a bárány és illendő tisztelettel, de mégis nem minden vidámság nélkül rázta a csengetyűt. Utána haladt a pap, szíve magasságáig emelve a le-takart szentséget.

A hosszu ueca azonban, ameddig utánuk néztem, süket maradt és néma. A nap már magasan jár, az emberek szanaszét a vizen, meg a földeken, a gyerekek az iskolában, éneklő dongásuk kihallatszik a nyitott ablakokon, néha elnémitja őket egy mérges öreg férfihang: „csö-önd!” Csak a nagyon aprócska porontyok fürdenek a kocsiut porában, a hátukon csomóba kötött ingecskeben, meg a tyukok kapirgálnak az árokparton. A falu másik végéről idehallik a kovács-kalapácsolás ritmusa s lassanként elnyomja az inklangórium csengését.

No, most már nézzük meg a templomot, ahol a hősnő tragédiája kezdődik.

Hát ami azt illeti, ez a templomka is olyan, mint valami regényhős, akin addig furt-faragott az író, hogy utoljára maga se ismert rá. A fundamentumát régen letették, úgy lehet, már a pogány magyarok nyírott üstökére is csurgatták benne a szenteltvizet. Csakhogy aztán ezer esztendő toldozta-foldozta, utoljára aztán falusi pallérok renoválták agyon műépítési oklevéllel. A Vatha-lázadást, törököt, tatárt ki lehetett heverni, de ezt a pogánykodást nem. Egy véletlenül megmaradt román kőparkány faragott követ kifogásolták és most ezekben a rovátkákba illesztik a bucsuszászlók nyelét. Egy gótikus ablakból vakablakot csináltak, abban valamelyik szentkirály talitarkára mázolt gipszszobra ormótlankodik, füzös bakancsban, régi honvédnadrágban, zöld dolmányban, a fején fontos-alma formájú korona, a kezében egy fog egy pangánót, mint ha legyet akarna vele hajtani.

(Folytatjuk)

Egy első, tizenkét másodosztályu bajnoki mérkőzés a noviszádi alszö- vetség vasárnapi programján

Noviszádon a Rádnicski-PAK, ZsSK-Rapid, Graficsár-Sajkás mérkőzés - Elhalasztották a vasárnapra kisorsolt Gradjanszki-Vojvodina mérkőzést

Harmadik fordulójához érkezik vasárnap a noviszádi alszövetség idei bajnoksága és ezzel már le is játszódik az őszi szezon első harmada. A mérkőzések számát illetőleg a legerősebb a mult-vasárnapi forduló volt, amikor is nem kevesebb mint tizenöt bajnoki mérkőzés került eldöntésre. A vasárnap műsorán összesen tizennégy bajnoki mérkőzés szerepel.

Az első osztályban Noviszádon a Rádnicski az újdonsült elsőosztályu Postásokkal vívja meg előreláthatólag nehéz küzdelmét. Mitrovicán a Gradjanszkinak a noviszádi Vojvodinával kellett volna mérkőznie. Minthogy azonban a Vojvodina Markovics nevű csatára vasárnap tartalék lesz Prágában, a mérkőzést bizonytalan időre elhalasztották.

A második osztály első csoportjában Noviszá-

don a Vasutasok a Rapid csapatával mérkőznek. Palánkán derbiküzdelem lesz a Szloga és a PSK között. A második csoportban Noviszádon a Graficsár a kovilji Sajkást fogadja. Temerinben a TTC a noviszádi Trgovacsival mérkőzik, Csarugon a Hajduk, a temerini Rádnicskival, amely ezúttal játssza megalakulása óta első bajnoki mérkőzését.

A harmadik csoportban a Petrovaradini SK az indijjai Rádnicskit látja vendégül, Pazován a Szlavia a petrovaradini Gradjanszkit, Karlovcin a Strazsilovó az indijjai Sportot. A negyedik csoportban Mitrovicán a Trgovacsik az MSK-val, Vrdniken a Rudar a Podrinjével, az ötödik csoportban a Zanatlija a Szlavennal, a sabáci Rádnicski a bjelinai Zorával mérkőzik.

A noviszádi Rádnicski megóvja a mitrovicai Gradjanszki ellen elvesztett mérkőzését

Az elmúlt vasárnap, mint ismeretes, a noviszádi Rádnicski Mitrovicán játszott bajnoki mérkőzést a Gradjanszkiival. A mérkőzést 3:2 (1:2) arányban a mitrovicai Gradjanszki nyerte. A noviszádi Rádnicski a mérkőzés miatt óvást jelent be az alszövetségnél, mert az eredményt nem tartja reálisnak.

A Rádnicskit az egyesület néhány vezetőségi tagja is elkísérte Mitrovicára, akik most egyöntetűen azt hangsúlyozták, hogy a mérkőzés irreális körülmények között végződött, mert a közönség fenyegető magatartása és tettlegessége olyan támoszférát teremtett, amely a Rádnicski-játékosok számára lehetetlenné tette teljes tudásuk kifejtését.

A második felidő utolsó negyedórájáig a Rádnicski vezetett 2:1 arányban. Ekkor a közönség

kivülről kövekkel dobálni kezdte a noviszádi játékosokat, a kísérőket és a csapat tagjait veréssel fenyegették meg és az óvás úgy találja, hogy a közönség terrorja a bírót is befolyásolta munkája elvégzésében. A mérkőzés sorsát eldöntő tizenegyes az óvás szerint indokolatlan volt, mert nem történt szabálysértés.

A noviszádi alszövetség egyesületei nyilván nem a legnagyobb megnyugvással hallják, hogy Mitrovicán újból veszélyesek a sportviszonyok. A Gradjanszkit egyizben hasonló okok miatt eltiltották néhány hónapra pályájának használatától, de azóta ugylátszik újból megromlottak a viszonyok Mitrovicán.

Az alszövetség vizsgálatot indít az ügyben és bizonyára teljes eréllyel igazságot is szolgáltat.

Sorsdöntő mérkőzések a szuboticali vidék vasárnapi fordulóján

Apatin és Vrbász a forduló központjában

Vasárnap az utolsó előtti teljes forduló játszó le a szuboticali vidék elsőosztályu bajnokságában és a sors szeszélye úgy hozta magával, hogy mind a két csoportban döntő fontosságú meccsek kerülnek lejátszásra. A dunai csoportban a Tri Zvezde-OSC mérkőzés az első hely kérdését dönti el. Ebben a csoportban ez a két „falusi” csapat szerepelt eddig legjobban és vasárnap erős, nyílt küzdelemre van kilátás. Szomborban a Sport a gyenge Zsak ellen valószínűleg könnyű győzelmet fog aratni.

A tiszai csoportban Vrbászban játszó a leg-

fontosabb mérkőzést a Dulcis és becei Gradjanszki. A mérkőzés vesztese egyben elveszíti utolsó esélyeit is az első helyre. Kiszgólós Dulcis győzelmét tartunk valószínűnek. Szentán az első hely legkomolyabb jelöltje a SzAK a legyengült VSC-t kapja ellenfélnek. A SzAK győzelme biztosra vehető. Topolán a nagyon előretört JAK-nak komoly munkát fog adni a szentai Rádnicski törekvő csapata. Eldöntetlen felelne meg legjobban az erőviszonyoknak.

A vidéki bajnokság állása egyébként a következő:

Dunai csoport:

1. Tri Zvezde	5	3	1	1	24:5	7
2. OSC	3	3	0	0	9:2	6
3. Bezdáni SE	6	2	2	2	17:14	6
4. Szlavia	4	1	2	1	8:7	4
5. Sport	4	0	4	0	7:7	4
6. Crvenkai SC	4	1	2	1	7:9	4
7. Zsak	6	1	2	3	2:19	4
8. SzTK	4	0	1	3	2:12	1

Tiszai csoport:

1. Gradjanszki	5	4	0	1	14:4	8
2. Dulcis	5	2	2	1	11:5	6
3. JAK	5	2	2	1	9:3	6
4. Rádnicski	6	3	0	3	18:7	6
5. SzAK	4	2	1	1	6:5	5
6. Csantaviri AK	6	1	2	3	6:18	4
7. Plava Zvezda	5	0	3	2	4:13	3
8. VSC	4	0	2	2	2:10	2

Amerika törölni kívánja az olimpia programjából a boxolást, birkózást, vivást és a vízipólót

Holnap kezd meg Zürichben kongresszusát a FIFA. Az értekezlet egyik legfőbb pontja az a javaslat lesz, hogy az 1936. évi Berlinben megtartandó olimpia programjába vegyék fel a futballt is. Az olimpiai programváltozással kapcsolatosan a német lapok azt az érdekes hírt közlik, hogy Amerika javaslatot tett a nemzetközi olimpiai bizottságnak, több olimpiai programpont törlesztéséről. Az amerikaiak hirszerint a boxolást, a birkózást, a vivást és a vízipólót kívánják számúzni az olimpiáról. A javaslat csekély sikerre számíthat, mert tendenciája kissé nagyon átlátszó. A boxolás kivételével ugyanis azokat a sportokat kívánja törölni, amelyekben Amerikának eddig nagyon csekély sikere volt az eddigi olimpiákon.

A Crvenkai SK elnöksége jóvá- hagyta a fegyelmi bizottság szigorú ítéletét

Mint már jelentettük a CSK 8 játékosa vasárnap önhatalmulag a klub terhére mulatott és 500 dinár „cehhet” csinált, aminek a rendezését a klubtól követelték, mert ellen esetben többet nem játszanak. A fegyelmi bizottság a reitens játékosokat egy évi játéktalonnal sújtotta, amit a játékosok az elnökséghez megfélebbeztek.

A kedden megtartott gyűlés Maurer Vilmos elnöksége alatt tárgyalta az ügyet. A játékosok megjelentek és kijelentésüket visszavonták, valamint magukra vállalták a „cehh” rendezését is, mindezek dacára a CSK elnöksége a fegyelmi bizottság

büntetését egyhangulag jóváhagyta és a játékosokat egy évi játszási tilalommal sújtotta.

A szigorú büntetés általános meglepetést fog kelteni, annál is inkább, mert a CSK az elsőosztályu bajnoki mérkőzések őszi fordulójára áll. Ugy hírlik, hogy a büntetés miatt a CSK a még le nem játszott őszi bajnoki mérkőzéseit kénytelen lesz lemondani.

Ha a többi egyesület is követné a CSK példáját, ilyen szigorú büntetésekkel lehetséges volna egyéb és talán súlyosabb sportszerűtlen viselkedést megtorolni, akkor a futballjáték nem durvulna el.

A csehszlovákok is kibékültek az olaszokkal

A középeurópai kupamérkőzések során Olaszországban történt verekedés miatt hosszabb ideig szünetelt a sportérintkezés Olaszország és Csehszlovákia között. Most kibékültek a haragos felek és elhatározták, hogy október 28-án Prágában a két ország válogatott csapata futballmérkőzést rendez a Svehla serlegért.

HIRDESSZEN A REGGELI UJSÁGBAN

Érdekes küzdelmek Szuboticán és a vidéken

Bíróküldések a szubotici alszövetség területén

Vasárnap egy Szuboticán, mint a vidéken igen érdekes mérkőzések lesznek. Ezekre a mérkőzésekre az alszövetség bíróküldőbizottsága a következő bírókat küldte ki:

A szubotici mérkőzésekre a következő bírókat delegálták: Sport—SzMTC: Dr. Poljakovics, FAKO—Szand: Sibalic, Konkordia—Villanytelep: Kujundzics Albe, Sport b.—SzMTC b.: Vukov, FAKO b.—Szand b.: Slezák, Konkordia b.—Villanytelep b.: Tomkovic, Hajduk—TANK: Szonnenberg, Zrinyszi—Mechanicsár: Boros, Rádnicski—Bunyevac: Rózsa, Postás—Borac: Vujkovic.

Vidéki mérkőzések: Szentai AK—Vrbászi SC: Neverka, Topolai JAK—Szentai Rádnicski: Sefcsics, vrbászi Dulcis—Becsei Gradjanszki: Ruzmann, szombori Zsak—Szombori Sport: Drenkovic, apatini Tri Zvezde—Odzsaci SC: Mazics, nova-

kanizsai Obilics—Kanizsai Napredna Omladina: Kujundzics Luka, Szobrani AK—Feketicsi SC: Cvetkovic, Bácskogradistei AK—Szobrani Rádnicski: Molnar, Bajmoki AK—Pacsiri Krivaja: Mangh.

A szubotici mérkőzéseket egyébként három pályán játsszák le. A városligeti pályán délután két órai kezdettel a FAKO—Szand, utána pedig a Sport—SzMTC mérkőzést játsszák le. A Bácska játéktérén délután fél négy órai kezdettel a Konkordia a Villanytelep együttesével méri össze az erejét.

A másodosztályú mérkőzések közül kettőt a Rádnicski—Bunyevac és a Postás—Borac meccset a Szand-pályán délelőtt nyolc órai kezdettel, a Hajduk—TANK és a Zrinyszi—Mechanicsár mérkőzéseket szintén délelőtt, a Bácska-pályán játsszák le.

Megsemmisítették a VSC-CsAK mérkőzést

A szubotici alszövetség intézőbizottsága szerdén este foglalkozott a VSC—CsAK bajnoki mérkőzés ellen beadott órással és annak helyt adott. Az intézőbizottság elrendelte, hogy a megsemmisített mérkőzést semleges pályán játsszák le. A Villanytelep—Zsak mérkőzés ellen beadott órást a bírótehetetnek adták ki véleményezés céljából.

Apatin várja az Odzsaci SC-t. Apatinból jelentik: Vasárnap kerül lebonyolításra Apatinban a két ősi rivális a Tri Zvezde és az OSC közötti bajnoki mérkőzés. Az odzsaci drukkerok apatini ajánlatra különvontattal jönnek Apatinba, ahol ünnepélyesen fogadják őket. A Tri Zvezde vezetője Oblath Hugó intéző ajánlatára külön röpcédulákat adott ki a rend és a fegyelem biztosítása érdekében és felhívja a közönséget, hogy bírósziadás és ellenféllel való veszekedés helyett a saját csapatát biztassa.

A becskerekli bajnokság állása

A tabella állása a Borac—Rádnicski mérkőzés beszámításával a következő:

1. Borac	3	3	0	0	7:1	6
2. ZsSK	3	1	1	1	3:3	3
3. Schwabische	2	1	0	1	9:2	2
4. Vojvodina	2	0	1	1	2:10	1
5. Jedinstvo	0	0	0	0	0:0	0
6. Obilics	1	0	0	1	0:1	0

Bíróküldés a noviszádi alszövetségben. Az október 9-én Noviszádon eldöntésre kerülő Rádnicski—PAK mérkőzést Stefanovic helyett Body vezeti. Október 16-án: Gradjanszki—NAK: Nenadovic, Makkabi—Rapid: Dobsinszki, PSK—Szlovacki: Konsztantinovic, Szlavia—Hajduk: Radonic, temberi Rádnicski—Trgovacki: Sevic, Fruskogorac—ISK: Milnovics, Szlavia—Hajduk: André, Strazsilovó—Gradjanszki: Rossier, Rudar—Lacsarak: Schneff, Zanatlja—Trgovacki: Schmidt, Trgovacki—Szlaven: Popper, Zora—Zanatlja: Georgijevics.

Közgazdaság

Súlyos konfliktusok a német kontingentálások miatt

(MAK) Berlinből jelentik: Hirt adtunk már róla, hogy a kontingensrendszer bevezetése az érdekelt államoknál igen súlyos ellenzésre talált és különböző retorziós intézkedéseket váltott ki. Legsúlyosabb retor-

ziókat Olaszország vezetett be, amely egyszerűen betiltotta a devizakiutalást a németországi árukra. Hollandia és Finnország pedig bojkottmozgalmat indított meg a német iparcikkek ellen. Triesen, a holland ki-

viteli szövetség irodájának vezetője szokatlanul éles körlevélben hívja fel a szövetség keretébe tartozó mezőgazdákot a német iparcikkek bojkottjára, amely úgy kezdődik, hogy „a mérték betelt”. A továbbiakban közli, hogy Németország a lerafináltabb eszközöket használja fel a holland agrártermékek bevitelének megakadályozására. Követeli, hogy tiltsák meg a német szénbevitelt és a műtrágyabevitelt és indítsanak meg általános bojkottot a német árukkal szemben. A holland exportszövetség 59 ezer tagot számlál és évenként százmillió forint forgalmat szokott lebonyolítani, állásfoglalása tehát igen súlyos következményekkel járhat a német ipari kivitelre nézve. Finnországban a központi kereskedelmi kamara hívja fel az exportőrök figyelmét, hogy a finn kiviteit más országokra kell koncentrálni a német elzárkózás miatt és meg kell szervezni a társadalmi bojkottot a német áruk ellen. Egyébként tiltakozást jelentett be a német kormánytól még Dánia, Lettország és Románia is a kontingentális rendszer bevezetése ellen.

A nemzetközi terméshelyzet

(MAK) Rómából jelentik: Az Egyesült Államokból a Nemzetközi Intézethez érkezett távirati jelentés szerint Kansasban az őszi vetések legnagyobb része befejeződött, egyéb termelővidékeken azonban a mezei munkák a kedvezőtlen idő miatt megkészték.

Oroszországban az őszi vetések előrehaladása változatlanul lassú tempóban folyik és szeptember 20-ig mindössze 21 millió hektárt vetettek be, vagyis 4.8 millióval kevesebbet a múltévénél ebben az időpontban. Az előirányzatnak mindössze 51.2 százalékat sikerült teljesíteni. Ukrajnában az őszi vetésterület alig fele a múltévénél és 2.6 millió hektárt tesz ki a múlt évi 5.4 millióval szemben.

Spanyolországban a legutóbbi hivatalos becslés a buzatermést 49.2 millió q-ban állapítja meg a múlt évi 36.6 és az öt éves átlag 38.9 millió q-jával szemben, a többi gabonafélék terméseredménye pedig a következő: árpa 26.4 (19.7, illetve 20.5), rozs 7 (5.4), végül zab 7.8 (6) millió q.

Olaszországban a tengeri termést hivatalosan 30 millió q-ra becsülik a múlt évi 18 és az előző évi 28 millióval szemben, a rizstermés mennyisége 6.2 millió a múlt évi 6.5 millióval szemben, a zab, árpa és rozstermés együttesen 10.2 millió q a múlt évi 9.7 millióval szemben, a hüvelyesek eredménye jobb a múltévénél, a burgonyatermés 20 millió q a múlt évi 15 millióval szemben.

Esztországban a terméseredmények nem felelnek meg az eredeti várakozásoknak. A buzatermés 3 százalékkal, a rozstermés 9 százalékkal multa felül a 10 éves átlagot, míg az árpa 12 százalékkal, a zab 2 százalékkal, a lentermés pedig 20 százalékkal marad alatta a 10 éves átlagnak.

A kanadai búzák minősége

(MAK) Liverpoolból jelentik: A Kanadából érkező kábeljelentések arról számolnak be, hogy az idei buzatermés minősége szokatlanul kitűnően sikerült. Az eddig beszállított és osztályozott búzák közel 90 százaléka I. és II. osztályozást kapott.

Klring egyezményt kötött Magyarország Romániával. Bukarestből jelentik: A magyar és a román kormány, a két ország közötti fizetések forgalmának szabályozása tárgyában megállapodást kötött. A megállapodás az év végéig szól, de a két kormány hallgatólagos beleegyezésével mindenkori további három hónappal meghosszabbítható.

Dr. Tápai-Szabó László, a hírneves magyar publicistának a dunai államok kulturális közéletéről írott cikke vezet be a

KALANGYA

6

sz. máj

Gazdag és változatos tartalom, 76 oldal terjedelmű. Mutatószámot szívesen küld a kiadóhivatal Novisád, Kralja Petra ul. 30. Előfizetés: Negyedévre 30, félévre 60 dinár.

HIRDESSEN

a Reggeli Újságban

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Csütörtöktől vasárnapig kerül színre az
UFA
művészi finomsággal, borotva éles logikával,
hajmeresztő izgalmakkal elkészített
BÜNYGI FILMJE
mely a modern kriminálpszichológia csodája!

Smaragdköves hölgy

(Schuss im Morgengrauen)

Személyek:

Karl Ludvig Diehl, Ery Bos, Teodor Loos

Mérsékelt helyárak délután és este

Kényelmesen érzi magát
és jól szórakozhat az
ujjonnan megnyitott
**SZUBOTICAI
GRAND**
(National)
kávéházban
Pontos kiszolgálás!
Szolid árak!

ELADO

Szükvizgyár teljes felsze-
reléssel eladó. Cím a no-
vizsádi kiadoban. 3989

GYERMEKKOCSI jó ál-
lapotban olcsón eladó. Cím
Vlaškalicnál, Novisad, Kr.
Aleksandra 10. 3987

FOGLALKOZÁS

IRÓGÉPJAVITAST és
karbantartást Szuboticán és
a környékén szakszerűen
és legolcsóbban végez
Dudás Pál, Szubotica, Je-
lasiceva 9. 509

Ha SZUBOTICÁRA utazik
ne mulassza el
telkeresni a

GRAND
(NATIONAL)

szálloda éttermét. Első-
rendű ebéd kenyérrel 11
din, teljes vacsora 9 din,
étlap szerint. Menü rend-
szer, kitűnő konyha, min-
den időben friss ételek.
Tulajdonos BRÜLL GY.

A legcsunyább arcbőr is
megszépül

helyes ápolás mellett.
Vegye igénybe a modern kozmetika segít-
ségét és keresse fel a

„RÓZA“
Kozmetikai intézetet

NOVISAD, TRG OSLOBODJENJA 3. II. EM.

ahol a legmodernebb módszerek szerint
végzik a szeplős, májfoltos, mitesszeres,
pattanásos, ráncos, szőrös stb. arcok rend-
behozatalát igen szolid árak mellett. Esti
kikészítés. Eredményes kezelés garantálva.
Olcsó bérletrendszer. Díjtalan felvilágosi-
tások és tanácsadások.

Garantált valódi, tiszta akác- és
hársfa-

MÉZ

kilogrammonként 12- dinárért
GAUSZ VIKTOR-nál
Novisad, Haltér

VÁLLALOK:

könyvlefejtést,
bármely rendszer szerint, elhanyagolt
könyvek rendbehozását, állandó óra-
könyvelést, könyvvitel tanítását, könyv-
szakértői megbízást úgy privát mint bi-
rószági ügyekben. Borbély Lajos
Novisad, postafiók 75.

APRÓ-
HIRDETÉSEK

ugy hétköznap mint vasárnap egy szó
1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár. a
legkisebb apróhirdetés 10 dinár.
Az apróhirdetések ára előre fizetendő
Allást keresők 50% kedvezményben
részesülnek.

A KERETES HIRDETÉSEK alap-
ára: hasáb-milliméterenként 0.80
dinár, a lap szövegrészében 2.50
dinár, a napihírek között 3.— dinár

Eljegyzési, házassági, halálozási, or-
vosi és ügyvédi közlemények ára, a
napihírek között, egyszeri megjele-
lésre 60 dinár.

Telefonon csak kivételes esetben ve-
szünk fel hirdetéseket.

Jeligés leveleket, ajánlatokat stb csak
akkor továbbítunk, ha feladójuk vá-
laszbélyeget mellékel.

Vidéki kisebb hirdetések megbízásoknál
kérjük a hirdetés árának előzetes be-
küldését akár készpénzben, akár posta-
bélyegekből.

Reklamációkat csak értelemzavaró sa-
több hibák esetén fogadunk el.

Hirdetéseket a vasárnapi számunkba
szombaton délután 4 óráig, egyéb szá-
munkba a közlés előtti napon esti 6
óráig veszünk fel.

KERESLET

Két feltétlen tiszta buto-
rozott szobát Novisad köz-
pontjában, lehetőleg fürdő-
szoba és telefon használat-
tal bérelni óhajtok. Ajánla-
tokat kérek e lap kiadohi-
vatalába „Tiszta” jellegre.
3983

Bejárónőt keresek azon-
nalra. Novisad, Cara Ni-
kolaja ucca 60. II. emelet
balra. 3992

Fizetéssel komoly hely-
béli ügynököt felveszek.
Vinkovics fatelep, Novi-
szád, Futaki ut. Telefon:
22-57 sz. 3989

ÜGYES rádiomechanikus
felvétetik — Radio-Salon
Bratya Hirsch, Kralja Alek-
sandra 3. 3986

KÜLONFÉLE

I-a boszniai aszaltszilva
10 kilogramos ládában 60-
dinár, 5 kilogramos ládá-
ban 31- dinár, 50 kilo-
gramos zsákban 195- din.
passzírozott szilvalekvár 10
kg 70- dinár. Franko meg-
rendelhető. — Szállítja
G. Drechsler, Tuzla. 3991

Ha kilogástalan fordí-
tást akar szerb-horvát-
szlovén, magyar, német,
olasz vagy francia nyelv-
re, forduljon a noviszádi
fordító irodához, III-e Vu-
čevića ulica 4. II. em. balra,
a Vörös Kereszt palotával
szemben. Telefon: 29-83.

HIRDESEN
a Reggeli Ujságban

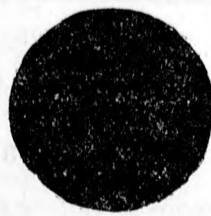
23 din. 50 para

100 kgr.-ként a I-a bük-
hasáb tűzifa vagonfélnél
Szubotica állomáson. Tele-
pünkről olcsó árban szállít-
tunk aprított tűzifát. Va-
gonfélnél mindenemű
tűzifát bármely állomásra a
legolcsóbb ár mellett szállít-
tunk. Vujkovic fatelep,
Szubotica. Telefon 6-69.
380-2

Aki olcsón venni vagy
eladni akar az hirdes-
sen a Reggeli Ujság-
ban. H i r d e t é s e-
ket eredeti kiadó-
hivatali árban
Bácskatopola
és környékére
felvesz a

KOMLOS TRAFIK

KERÉKPÁR - GUMMIK - ALKATRÉSZEK

Express J. Horvát
szaküzletében
Novisad, Dasticeva ulica 19. szám

Városi Mozi, Szubotica

Szerdától, október 5-től

OSCAR STRAUSS filmoperettje

Egyórás
randevu

(Ein Stunde mit Dir)

Főszereplők:

Maurice Chevalier, Janette Macdonald

Rendezte: Lubitsch Ernő

Helvárak: 3 dinártól 10 dinárig

Előadások kezdete: 4. fél 7. fél 9 órakor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Október 6, 7, 8, 9 Csütörtöktől—vasárnapig
Alfred Döbling „Alexander Platz” c. regénye filmen

Nagyvárosi árnyak

Zenéjét szerette: Allan Gray

Főszereplők: Margarete Schlegel, Maria Bard,
HEINRICH GEORG, PAUL WESTERMAYERKisérő műsor: Hazai újdonságok
Kulturfilm a nagyvilágból

Az „ORANIER” kályha a leggazdaságosabb!

Nagy
választék
Tekintse meg saját érdekében minden vételkényszer nélkül.
ÖHLER és BLATTMANN (Tul. A. MEIER)

WEISZ RUDOLF

URI SZABÓ

NOVISAD

FUTOSKI PUT 48

A Délibáb új számának címlapján egy
forgatható rádió csodakerékvan, amely rádiósoknak felbecsülhetetlenül
értékes.

A Délibáb új száma

már teljes budapesti és külföldi rádiómű-
sorral jelent meg. ÁRA 5.— DINAR

Színház ● Rádió ● Film

Főbizománys: LITERARIA, Szubotica

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR

A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

Reggeli Ujság

var Nemz. t.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi október hó 30

Vasárnap

XIII. évfolyam

258. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Házavató

Unnepe van ma Becskerek magyar kisebbségének. A Magyar Közművelődési Egyesület új székházát avatják ma fel. Az ünnepségekben nemcsak Becskerek, hanem az ország egész magyar lakossága is részt vesz. A becskeréki székház újabb szikladarab ahhoz a hatalmas műhöz, amelyet fel kell építenünk, meg kell valósítanunk: a jugoszláviai magyar kisebbség egyetemes kulturájának minden testvérünk lelkébe történő ültetése. Bizva bizunk abban, hogy a becskeréki házavatót a többi is fogja követni és rónánk minden olyan városában és falujában, ahol magyarok is laknak, otthont fog találni a kisebbségi magyar kultúra.

Kisebbségi kulturális életünk ma még gyermekkorát éli, bizonytalan tapogatózás után most kezdjük megtenni az első határozott lépéseket. Ezek azonban még csak az első lépések és nagy ut áll előttünk, amíg csak megközelíthetjük is a célt. Mindenestre nagy örömmel kell megállapítanunk, hogy kisebbségi magyarságunk felismerte azt a helyes utat, amelyen haladnia kell. Az eddigi eredmények és sikerek buzdítólag kell, hogy hassanak egész kisebbségi életünkre. Népünk minden tagja felfigyel azokra a lépésekre, amelyeket kulturális haladása érdekében teszünk. A magyar kisebbségi öntudatban ott él a biztos meggyőződés, hogy kisebbségi sorsban is áldozhat a nép kulturájának és fejlesztheti azt.

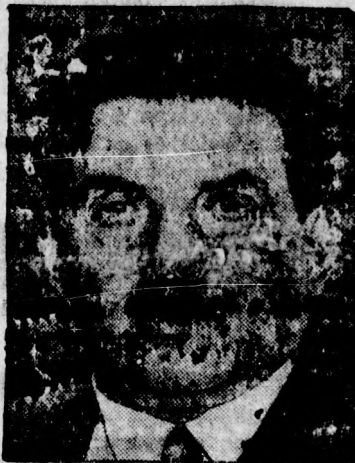
A jugoszláviai magyar kisebbség előtt ebben a tekintetben követendő példa áll: a Matica Szrpszka. A vajdasági szerbek olyan kulturális életet éltek az egykori Magyarország területén, ami klasszikus mintaképe annak, hogyan kell egy nép kulturáját, hittel, szeretettel, tudással és áldozatkészséggel szolgálni. A Matica Szrpszka messze világító őrtorony volt, amelynek fénye elhatolt a legtávolabbi elhagyott falucskába is és ébren tartotta, élesztette, fejlesztette a szláv kulturát. Amit a Matica Szrpszka és a körülötte csoportosuló többi kulturális intézmény, valamint a szerb nép önzetlen fiai tettek, ugyanazt kell nekünk is tennünk.

A kulturális szervezkedéssel kapcsolatosan azonban meg kell teremteni a gazdasági szervezkedést is, mert a kettő egymás nélkül szinte elképzelhetetlen. Erős, egészséges kisebbségi népkultúra csak ott fejlődhet ki, ahol azt megfelelő gazdasági erő is alátámasztja. Kulturális téren jó úton halad a jugoszláviai magyar kisebbség, most meg kell kezdenünk a gazdasági szervezkedést is. Itt is példát vehetünk szerb honfitársainktól, akiknek olyan gazdasági szervezeteik voltak az egykori monarchiában, hogy a kulturális haladás mellett nagy anyagi prosperitást is biztosítottak számukra. A jugoszláviai magyar kisebbségnek is arra kell törekednie, hogy a kultúra otthonai mellett gazdasági otthonai is legyenek és akkor nyugodtan tudja élni a maga kisebbségi életét. A Közművelődési Egyesület házavatót a kisebbségi magyar szövetkezetek házavatóinak kell követni.

Tomán Sándor

A francia kamara nagy többséggel bizalmat szavazott a Herriot kormánynak

A jobboldal tartózkodott a szavazástól. - A német sajtó ellátóan ír Herriot beszédéről

Herriot

Párisból jelentik: A francia képviselőház péntek délután megkezdte a leszerelésre vonatkozó indítvány vitáját. A szociáldemokrata párti Leon Blum kifejtette, hogy a németek követelése elvben jogos, mert minden népet egyenlő jogok és kötelezettségek illetnek. Buillen

okmányokkal igyekezett bizonyítani, hogy Németország kijátszotta a katonai ellenőrzést.

Beszéde során MacDonald angol miniszterelnök ellen is támadást intézett. Herriot miniszterelnök élénken tiltakozott a támadás ellen. Nemcsak MacDonald személyéről, hanem az angol kormány elnökéről van szó — mondotta. Különbösen sem indokolt a támadás, hiszen a most kibocsátott angol jegyzék feltűnő közeledést mutat a francia álláspont felé.

Ezután Herriot miniszterelnök mondotta el nagy érdeklődéssel várt beszédét. Nem akarja befejezett tények elé állítani a képviselőházat.

Ami a leszerelést illeti a külföld igazságtalan volt Franciaországgal szemben, holott Franciaország a legmesszebb ment el a leszerelés terén a békekötés óta.

A leszerelési értekezletet francia kezdeményezésre sikerült megmenteni. Franciaország megtette kötelességét. A „fegyverkezés egyenjogúsága” kifejezés, különböző érdekeket takarhat.

Ha a leszerelési értekezlet válságba jut, csak egy megoldás marad: versengés Franciaország és Németország között a fegyverkezésben.

Ez esetben hatalmi csoportok alakulnak. Nem tudhatjuk, hogy mit rejt a jövő, de azt akarjuk, hogy a jog mi mellettünk legyen. Hidegvérrel kitartunk szándékaink mellett.

Remélem, hogy az egyetemes lelkiismeret megérti a béke érdekében kiadott újabb felhívásunkat.

Ezután a radikális párt egyik tagja bejelentette a párt bizalmi indítványát, amely helyesli a kormány nemzetközi politikáját.

A szavazás előtt Herriot megegyeztet felszólalt. Kifejtette, hogy

a francia terv három fő pontot tartalmaz: döntőbíráskodást, biztonságot és leszerelést.

Blum a szociáldemokrata párt nevében kijelentette, hogy elfogadja a bizalmi javaslatot, minthogy azonban a leszerelési terv részleteit nem ismeri, errenézve fenntartja cselekvési szabadságát. Buillon kijelentette, hogy

a jobboldal nem vesz részt a szavazásban, mert a miniszterelnök a versaillesi szerződés szétválását kezdeményezi indítványával.

Az elnök ezután elrendelte a szavazást, melynek során a kamara 430 szavazattal 20 szavazat ellenében bizalmát nyilvánította a Herriot kormány iránt. Mintegy százötven jobboldali képviselő tartózkodott a szavazástól.

Ezután a képviselőház a spanyol köztársasághoz intézett rokonszenvi nyilatkozatot szavazta meg. Herriot kijelentette, hogy

spanyolországi utazásának seamiféle politikai célja nincs,

látogatásának kizárólagos célja a spanyol köztársaság iránt érzett rokonszenvének nyilvánítása.

A kamara üléséről írt beszámolójukban a francia lapok egyöntetűen megemlítik, hogy a kérdés súlyosságának tudatában, a vita rendkívül mérsékelt hangon folyt. Az ellenvélemények mindvégig megőrizték az udvariassági formákat.

A német lapok Herriot beszédével kapcsolatban meglehetősen tartózkodnak a kommentároktól, de a címekből kitűnik a német állásponttal.

„Herriot gáncsoskodásai Németország ellen”, „Herriot szemtelen kifakadásai Németország ellen”.

Ilyen és hasonlótonusú címekkel közlik a német lapok a párisi képviselőház üléséről írt tudósításokat és Herriot beszédét.

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Pénteken és a következő napokon
Magda Schneider
Bársony Rózi
 Hermann Thimig, Georg Alexander

BOLDOG SZIVEK

Látványos kiállítású operett, zenéjét írta:
ABRAHÁM PÁL.
 Ezenkívül élő attrakció
Ezekiel Efraim arab hasbeszélő csodálatos babáival.
Fox Zsurnál

Helyárak 4-12 dinár. Kezdeté 4, 6 és 1/9 órakor

Női divatkabátjaimat

eddig még nem tapasztalt
olcsó áron
 hozom forgalomba. Tekintse meg vasárnapi szenzációs kirakataimat. Arám miudennél meggyőzőbben beszélnek. Ruhaszövetekben és fehérneműkben választékos raktár.

Wagner Ferenc fia, Szubotica
 főtér. 425

ELADÓ

GOZLOKOMOBIL, R.
 Wolf, Magdeburg gyártmány 95 lóerős 195 fordulattal, 1912 évben készült de csak 10 évig volt üzemben, tuhevitóval és kondensátorral, kifogástalan jó állapotban, azonnal szállítható, eladó. Ajánlatokat ad: Stolz Henrik Fiai cég, Novisád. 4276

Füsterület legforgalmasabb uccán Novisádon eladó. Üzlethelyiség és lakás havonta 800 dinár. Cim a novisázi kiadóban. 4280

ELADÓ két háztelék a bulvaron, a főúton és több a bulvar közelében. Felvilágosítás Bosnyakovics és Radics ügynöki irodában, Novisád, Kralja Petra 19. 4293

ELADÓ házak: Pasicseva ucca 4, Skolszka ul. 4, Vidakovicseva ucca 5. Bővebb felvilágosítást ad Bosnyakovics és Radics ügynöki iroda, Novisád, Kralja Petra ucca 19. 4292

Eladó ház üzlettel a strand-úton a telken az udvarban szép kis új ház van. Erdéklődni lehet a tulajdonosnál Strandut 34 az udvarban. 4286

OPPEL AUTÓ, 4 Hp. nyitott négyüléses kifogástalan állapotban azonnal eladó. Garasa Arsenovics, Novisád, Telefon 27-14 4266

Eladó egy négylámpás rádió, egy női télikabát, egy férfi kabát, egy kabát-nak való prém és egy üst üstházzal. Radjovics Novisád, Jovana Szubotica u. 11. 4284

Kapmayer Mihályné
 Novisád, Futoski ut 45. Villanyüzemre berendezett tisztító és vasaló intézetet tájkörnyesre tisztít!

Kemény ing	6-10 dinár
Paha	4-10 "
Kemény gallér	1.50 "
Paha	1-2 "

Egy jó állapotban levő zongora eladó. Bővebbet Novisád, Futoski put 1-4/b 4283

Különféle edények elkötözés miatt eladók. Novisád, Banatszka ucca 17. 4282

2 ÁGY jó matraccal, szekrény, asztal, 2 kályha, olcsón eladó. Usztavszka 3 Henrik Fiai cég, Novisád. 4269

Különféle BUTOROK eladó Futoski put 86 az udvarban. 4267

Katonaságnál jól bevezetett **FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM** berendezéssel együtt eladó. Erdéklődni lehet fényképésznél PETROVARADIN, katonai korházzal szemben. 4306

Alighasznált lecsukható Singer varrogép eladó. Novisád, Cara Dusana ucca 81. fodrásznál. 4298

Családi ház a város központjában eladó. Bővebbet Müller konfekcio üzletében Novisád. Kr Aleksandra u. 9. 4224

Idei friss
LIBAZSIR
 cca 50-60 kg. kisebb mennyiségben is, eladó. Cim: Bácska, Ustavka 20.

ALLAST KERES

42 éves megbízható úrnő, ki a háztartás minden ágában, ugymint varrás és kézimunkákban egyaránt jártas, házvezetőnői állást keres Elmegy vidékre is. Cime a novisázi kiadóban. 4240

Kereskedelmit végzett fiatal irodista nő perfect szerb magyar gépirásban és a német nyelvben jártas szerény igényekkel állást keres. Cim a novisázi kiadóban. 4233

Egy perfect női fodrászsegéd állást keres. Cim a novisázi kiadóban. 4288

Fiatalkorú munkás borbélysegéd állást keres azonnali belépésre. Karaba Béla, Titel, Bácska. 4290

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Szerénymegjelenésű, valóságos leány, jó bizonyítványokkal nevelőnőnek ajánlkozik. Cim a novisázi kiadóban. 4258

Szorgalmas, megbízható volt va uti hor ár bármilyen állást keres. Novisád, Milosa Dimitrijevicza 26. 4289

Magános középkorú nő azonnali belépésre házvezetőnői vagy ápolónői állást keres hosszúéves bizonyítványokkal Neuzsil Elisabetta, Novisád Bratya Ribnikara 15. 4166

KIADÓ

Futoski put 150 alatt azonnal kiadó egy kétszobás és egy háromszobás lakás összes mellékhelyiségekkel november 1 re. Erdéklődni Novisád Putak ut 101. 4297

Több helyiség kedvező feltételek mellett azonnalra kiadó Bulevar Kraljice Marije 14. „Croatia“. 4212

Négyszobás lakás, az összes mellékhelyiségekkel előn: os áron kiadó november 1-től. Bulevar Kraljice Marije 14. „Croatia“. 4213

Egy tágas raktárhelyiség Temerinska ul. 90 alatt kiadó. 4243

FOGTECHNIKUS segéd, aki 5 éve nem dolgozott a szakmában, gyakorolni szeretne fizetés nélkül, csupán ellátásért. Valamikor jó munkás volt. Szíves megkeresések a Reggeli Ujság novisázi kiadójába „Ambicizus“ jellegre kéretnek. 4297

MALCSICS A. angol divatszabó november 1-től a szerb kereskedelmi ifjuság palotájába, Kraljica Marija bulevar, költözik. 4018

GYÜMÖLCS és **RÓZSAFA** oltványok jutányos áron beszerezhetők Haim Lajos faiskolájában Bácska Gradiste. 4036

SZÉPSÉG - KOZMETIKA

Kellemesen meg lesz lepve az eredménytől, ha a
»RÓZA«
KOZMETIKAI INTÉZETBEN
 ápoltatja arcát. Mindennemű szépséghibák rendbehozatala mérsékelt árak mellett. Szeplős, májfoltos, pattanásos, miteszeres ráncos, szőrös stb. arccal garantált eredményes kezelése. Pakolások. Tegyen próbát! Olcsó bérlet. **Díjjalan tanácsadás.** Novisád, Trg Ozlobodjenja 3. II. emelet.

A szerkesztő sejt telet **TOMAN SANDOR**
 A kiadásért telet: **BLAZSEK FERENC**

Az Ormény templom melletti banképületünkben 4 uccal szobából és 1 előszobából álló első emeleti irodahelyiség megfelelő mellékhelyiséggel bérbeadó. Közvetítők nem díjaztatnak! Trgovačka i Obrtna Banka d. d. Kereskedelmi és Iparbank r. t. 4259

Lakás 2 és 1 szobás butorozatlanul november 1-re kiadó. Cim Reggeli Ujság kiadóhivatala, Szubotica, Kr. Petra Park 10. 441

Magányos uccai butorozott szoba külön bejárattal azonnalra kiadó. Novisád, Bratya Ribnikara 44. 4291

Különbejárattal butorozott szoba kiadó. Novisád, Szarajevszka 2. tisztviselőtelep. 4285

A Braca Ribnikara 12. sz. házban 5 szoba és mellékhelyiségekből álló földszinti, valamint 3 szoba és mellékhelyiségekből álló emeleti lakás bérbeadó Bővebbet a Kereskedelmi és Iparbanknál. 4277

Két uccai helyiség lakásnak, irodának vagy műhelynek november elsejétől csendes házban kiadó. Bővebbet Novisád Ustavka u. 11. 4281

Két szoba, konyha, speiz vízvezetékkel kiadó. Novisád, Uspenszka 3. 4294

Egy kisebb műhely azonnal kiadó - Erdéklődni Handler Alfréd stolar, Josifa Runjanina ucca 1. (Apollo mozi átjáró). 4299

Kölcsönköltséget nov. 1-től leszállítottam
 havonta csak 10 dinár magyar-német könyvek Károcs, Vilsonov trg 7.

Városi Mozi, Szubotica

Vasárnap utoljára
Az ügyetlen vőlegény
 Zenés bohózat. — Főszereplők:
Siegfried Arno, Camilla Horn
 Hétfő — szerda
IZABELLA
 (Mach mir die Welt zum Paradies)
 Hangos filmperegett. — Főszereplők:
ANITA DORRIS és GÖSTA ECKMANN

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Nov. 1, 2, 3, 4, 5, 6 Keddtől—vasárnapig
VLASTA BURIAN brillians filmje
Haselhuhn, az ellenőr
Vlasta Burian, az »Altábornagy« és »A postás testvére« c. filmek főszereplőjének legújabb és legjobb szerepe.
 Zeneje és énekszámai:
 Jara Benes és Stark Gyulay.
 Kisérőműsor: KULTURFILM

KIADÓ november 1-re két szoba irodának vagy műhelynek. Novisád, Pasicseva ucca 12 4278

KERESLET

Festőművész modell keres Szuboticán. Bleszákova u. 15. (Palicsi ut.) 442

REGGELI MUNKÁI
 a mai napon sokban eginkább házi szöveg felállításával szerezhet magának. Mindenkinek adnak munkát azért, hogy az előírt árut átvezzük és szöveget írjunk, amit sok elismeréssel igazolhatunk. Irjon még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domado Pletarska industrija, 9 osztály, Josip Koliš Maribor, Trubarjeva 2.

Gyermektelen házaspár kerestetik házmesternek. Jelentkezni Novisád, Zseljeznicska ucca 19. 4307

Egy kftufotiu vagy leány felvették Kulik, Novisád, Kralja Petra 29. 4300

14-15 éves biciklizni tudó kftufotiu azonnali belépésre kerestetik, Pravda, Novisád, Temerini ucca 18. I. 4301

Vennék családi házat 150 000 dinárig, esetleg betáblázott adóssággal. Cimet az ár megjelölésével a kiadoba kérek. 4272

Veszek istenként 70 kg. prima teavajat. — Schwarz Géza, Novisád, Drvara kanala. 4287

Egy kisebb nagyságu üzempékes **szőrpeszt** jutányos áron keresek azonnalra Ajánlatot ár megjelöléssel Husveth Dezső chemical. Sombor, Kr. Aleksandra 18. küldendő. 4279

BEJÁRÓNÖT keresek délelőttre, jól főzitudot. Fizetés havi 200 dinár, reggeli és ebéd. Laks koffer-üzlet, Dunavska 3. 4278

KÜLÖNFÉLÉ

Gyümölcsfák
 ritka szépek, díszfák stb. olcsón beszerezhetők BASCH faiskolában Csan-tavir. Kérjen árjegyzéket. 3730

EBÉDKOSZT négyfogásos, elsőrendű, 10 DINARÉRT kapható. Novisád, Vilson-tér 7. I. em. 4112

Tűzfűt

minden minőségűt vagonos tételekben bármely állomásra, valamint itteni telepünkről aprítva legolcsóbb ár mellett szállítunk. Mielőtt szükségletét fedezt — kérjen ajánlatot. **VUJKOVICS J. és TARSÁ, SZUBOTICA.** Telefon 6-69. 380

smét megnyílt
ZSULJEVITS
 südes- és szörmeüzlete
SZUBOTICA
 Pasicseva ucca 8. 38

Vésnöki munkák a legszebb kivitelben és a legclonyösebb árban
SCHLESINGER
 vésnök és aranyművesné Szubotica, nagytemplomnál szemben

KOCH LAJOS
 mechanikus és villanyszerelő
NOVISÁD, JEVREJSZKA 11
 Telefon 30-79
 Vállal: villanyvilágítás csengő, telefon és órátviteli berendezéseket, motorkezelést, automatikusan telefon-erendézt és minden a szakmába vágó ívást 4108

A MI IRODALMUNK

A REGGELI UJSÁG IRODALMI MELLEKLETE - Szerkesztő: SZENTELEKY KORNEL

Krónika

A könyv és film hatása az ifjuság életére

A lélek különösen a gyermeki és ifju lélek tele van tudásvágygal. Az ifju lélek minden iránt érdeklődik, ami körülötte történik. Ez az érdeklődés egyik hatalmas eszköze a tudás gyarapításának. De más, még hathatósabb eszköz is van az ifju lélek tudásvágyának a kielégítésére. Ez a könyv. A könyv az emberi művelődésnek legnagyobb áldása. A könyv az ember hű barátja. Megtanítja az Isten igaz ismeretére. Megismerteti az ősek magasztos életével. Pel tudja gyujtani a lelkeket a hősök magasztos tetteinek felsorolásával. Egész új világot tud előtűnk feltárni. El tud bennünket vezetni a csillagok magasztos világába. Egy egy csillagászati munka elolvasásánál szinte beleeszedülünk a csillagok megmérhetetlenségének felismerésébe és ráeszmélünk a magunk kicsinységére. Meg tud bennünket ismertetni az emberi lélek, sziv jóságával, szelidségével, azok erényeivel. Egy egy magasztos mű olvasása magával tud bennünket ragadni, nagy nemes elhatározásokra tud indítani.

De sajnos, meg tud bennünket ismertetni a legsötétebb, legundokabb hűnökkel is. El tud bennünket vezetni az ugynevezett alvilágba. A hűnösöknek, gonosztevőknek, a becsületlen emberi társadalomból kiűzött megbélyegzetteknek a társaságába is.

A könyv, amely egyfelől meg tudja termékenyíteni, gazdaggá és széppé tenni és átforni a lelket, másfelől meg is tudja azt fertőzni és mérgezni.

A lélek, különösen a gyermeki és ifju lélek egy-egy piciny kis fehér viaszlapoz hasonlítható vagy még találóbban egy érzékeny fényképészeti lemezhez. Amint ez a lemez magába veszi a vele szembe kerülő tárgyak fény és árnyoldait s azok bizonyos folyamat következtében belevésődnek, ép úgy a lélek is magába fogadja és többszöri ismétlődés által magába is vési az életnek azokat az árny és fényoldait, amelyek közvetlenül rá hatnak. Ilyen közvetlenül hatnak a lélekre a könyvek. Egy-egy magasztos irányu könyvnek az elolvasása után magasztos érzelmekkel, eszméikkel telik meg a lélek s szinte érezzük, hogy mi is szeretnénk olyan magasztos tettet véghez vinni.

Egy-egy könyv elolvasása képes új irányt adni gondolkodásunknak, érzelmeinknek, sőt egész életünknek. Ebben azonban nagy veszedelem is rejlik, amellyel számolniuk kell azoknak, akikre az ifjak nevelésének feladata hárul.

A lélek, amint fentebb említettem az az érzékeny lemez, amely magába fogadja az életnek egy a fényesen megvilágított, mint az árnyékban levő oldalait is.

Az ifju kezébe nem csak a jóra, szépre, nemesreoktató, a lelket nemesen irányító könyvek akadnak, hanem sajnos sokkal nagyobb számban kerülnek az ifjak kezébe a ponyva irodalom termékei, a detektívregények. Ez nagyon gazdag irodalom. Ebben feltalálhatjuk a szegénybeesett kis falusi leánykának a szomorú történetétől kezdve a császári és fejedelmi udvarokban élő kegyencnek, hercegi szeretők gáláns kalandokban gazdag történetét. Az alföld végtelen román darsuzóri paripán vágató, vagy a hegyek rengetegekben bujkáló Sobrijóskák, Rinaldo Rinaldini hátborzongató kalandjainak, rablásainak, gyilkosságainak történetétől kezdve, a modern nagy világvárosi bábelok zürzavarában halászó, a technika minden vívmányával dolgozó kasszafurók, vagy a montecarlói játékbarlangban szmoklószobában, frakkba öltözött hamis-

kártyások bravuros történetéig. Az életnek minden szennye, büne, fertelme és undoksága le van írva ezekben a rémregényekben, detektív históriákban.

Ha ezek a történetek olyan alakban volnának megírva, hogy belőlük tanulságot lehetne levonni, vagy maga a könyv kiemelne bennök a tanulságot, akkor még hasznos szolgálatot is tehetnének az ifjuságnak.

De épen ellenkezőleg. Ezekben a regényekben a romlottság, a bűn, a rosszra felhasznált emberi tudás és ügyesség van ügyesen kiszinezve, s a regény hősei olyan alakban feltűntetve, hogy ideálul, emberi eszményképül szolgálhatnak. Sajnos nem a jóság hanem a romlottság ideáljaul. De vajjon az az ifju lélek, amelyik mindenért, ami kitűnik a többiek közül és mindenkiért, aki valami nagy tettet visz véghez egyaránt lelkesedni tud, mérlegeli-e, hogy azok a hős, vagy bravuros tettek, amiket a ponyvaregények, detektív históriák közreplő véghezvisznek, erkölcsi szempontból megállják-e helyüket vagy sem. Sajnos csak nagyon kevés az ilyen ifju. Nagyon sokan, akik már egészen átadták magukat a detektív regények olvasásának, egészen beleélték magukat az olvasottakba, lelkesedve mesélik szomszédaiknak, barátaiknak az olvasott hűsök bravuros tetteit s nem veszik észre, hogy lelkük lassan-lassan megmérgeződik. Majdnem minden nap olvasatunk rablásról, betörésről, sőt gyilkosságról is, amelyeket kiskoruk követek el, akikre nézve minden beigazolódt, hogy detektív regények, rabló históriák olvasásának hatása alatt határozották el magukat hasonló bravuros tettek véghezvitelére, közjogi nyelven szólva lopásra és rablásra. Az első lépést holmi eszményi fellángolásból, valami eszménynek elképzelt bandita megcsodált tetteinek utánzásából tették meg, a többi azután már magától jön. A lejtőn csak meg kell csuszni s azután már nem lehet megállni. A vég a mélység, amelybe testileg, lelkileg, erkölcsiileg összetörve zuhannak le.

Ha nem is mindenkinél, aki detektív, rabló, ponyva regényeket olvas ez a végzet, de a lélek mindenkinél megmérgeződik, ép úgy, mint a test az ópium élvezetétől. A kérdés csak abban van, vajon az olvasó erősebb, vagy gyengébb idegzetel, erősebb, vagy gyengébb erkölcsi érzékkel van megáldva. A lélek az ilyen ponyvaregények, detektív históriák olvasása által mindenestre megmérgeződik, elveszti frissességét, rugalmasságát, józan ítélőképességét, munkakedvét.

Mindaz, amit a ponyvaregényekről elmondtam, fokozott mértékben áll a detektívfilmekről is. A moziban a szem előtt megszemélyesítve jelennek meg azok a hős alakok, amelyekről a regényekben csak olvasni lehet. A moziban a szem előtt játszódnak le a rafináltabbnál rafináltabb bűnök, bankrablások, kasszafurások, gyilkosságok. Az alakok, akik ezeket véghezviszik, természetesen daliások, szépek, ügyesek, vonzó, rokonszenvesek lesznek. A mozi a maga detektív drámáival, az alvilág romlottságának kiszinezésével még nagyobb rombolást végez az ifju lélekben, mint a hasonlóirányu könyvek.

A nevelő feladata az, hogy az ifjak felismerjék azt a nagy veszélyt, ami ezokból rájuk leselkedik s hogy úgy az olvasásban, mint a filmek kiválasztásában eltalálják azt az utat, amely felfelé vezet, hogy életünk folytonos feléle emelkedés legyen, a jóság, a tökéletesség és az eszményi szépségek felé.

Eurta Gábor (Feketes)

Furcsa fiók

Van nekem egy furcsa fiókam
nem tudnak róla, nem is kérdik
pedig benne minden úgy fénylik
összedobva álmok, remények
egyszer majd kidobálom őket
hess, hess, röptüljenek a
semmiségnek.

Nehéz zárait nyitogatom
fordul a kulcs, halkan jönnek
emlékek: mosolyok vagy könnyek
sápadt csend honol mindig itten
s amit eddig kűszkődve vittem
ide rakom örökre
megnyugodni.

Ide zártam minden emléket
fel van osztva kis rekeszekre
közülök sok mintha nevetne
a többin meg csillognak talán
tarka könnyek sok-sok éjszakán
kincsesháza Mámmak és
Tegnapomnak.

Ha majd meghalok, magammal viszek
mindent, amit megérdemeltem
s bezárol fiókam, a lelkem
elhallgat néhány színes ének
s utóljára csak azt kívánom
hess, hess, röptüljön mind a
semmiségnek.

Adorján András

Csókunkban meghal a romantika

Lámpagyújtogatóskor,
elénktáru előrdőkön át és éjjélbemerült
szerpentintutak alatt ringó pullman-kocsi
csókolózó homályában száz lány-mosoly
megsugárzó életvidámsága integetett,
öreges tarkóján, ahogy álomba hajlottak
a függőágyon, az élet elkobzott jogai
ezer ráncban simultak össze
s Idám, te minden idők elszabadult,
független asszonya, ki borongó, könnyű
magyar nótát merengve nem énekelsz,
ki suhanva ivelsz át minden férfi-szíven,
ki az életrobotot már sejtéd
az öreges tarkóján összefutó,
de furcsa melódiában harmonizáló
ezer ráncból, — ki kacor szelek
fuallatából is száz lány-mosoly
ujabb idők problémáját halod már csendülni
s ki a mai élet sereglo sikolyából
nagyon megérted a beszakadt mennyezetű
régí világ multon fuldokló hörgését,
kinek lelke mélyén fölörvénylő bánat
harmatot nem felhöz
a feketebársony pillákra s ki tudod
tagadni, ha fáj valami, — ki nem akarod tudni,
ha megragyogott szembogaradra
okolt tömeg-sírárok duzzadt felhői vitorláznak,
ki előtt minden ember hét-szivárványszímben
fűrdeti lelkét s te, aki már új élet problémáit
lopod át ezerkilencszázharminckettő ószén,
lámpagyújtáskor,
az elénktáru előrdőkön át és éjjélbemerült
szerpentintutak alatt ringó pullman-kocsi
csókolózó homályában,
kacagó gesztussal sejteted meg,
hogy a kaotikusan alakuló új világ
loggyatrább lelkitörpésége lesz a szerelem
s ha most megcsókolnánk egymást;
csókunkban meghalna a régi romantika,
de belöle gyulna föl a különös fűrosz,
melyből száz lány-mosoly
életvidámsága integetne
minden nemzeteknek egyforma szerelmet.
Benz Boldizsár